

kazalo

pismo o. provincijala	3	V. MEĐUNARODNI SUSRET “GIOVANI VERSO ASSISI”	26
kanonska vizitacija		PODMILAČJE: PROSLAVA 800. OBLJETNICE FRANJEVAČKOG POKRETA	28
NAJAVA KANONSKE VIZITACIJE.....	5	KONFERENCIJA ZA NOVINARE O PROSLAVI 800. OBLJETNICE POSTOJANJA	29
PISMO GENERALNOG VIZITATORA	5	FRANJEVAČKOGA REDA	
RASPORED KANONSKOG POHODA	6		
iz našeg reda		prilog	
SUSRETI S GENERALNIM MINISTROM	7	GLASILO VIJEĆA FRANJEVAČKIH	
SUSRET CEC-A S GENERALNOM UPRAVOM REDA	11	ZAJEDNICA U HR I BIH	31
PRIJEDLOG MOLITVENIH NAKANA	13	Graditi Crkvu	32
POTPUNI OPROST	14	Sastanci	32
iz naše provincije		Sastanak Povjerenstva za pripremu Vodiča	32
RAD PROVINCISKOG DEFINITORIJA	15	Sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u HR i BiH u Zagrebu, 26. lipnja 2009.	32
provincijski skupovi		U Krku održana biskupijska proslava 800. obljetnice franjevačke karizme	36
TRAJNI ODGOJ	18	IZVJEŠĆA	37
PROSLAVA DANA PROVINCIJE	19	Radio emisije – u povodu jubilarne godine – 2009.	37
iz naših samostana		Program proslave jubileja	
LIJEVANJE ZVONA ZA CRKVU SV. ANTUNA PADOVANSKOG U ZAGREBU	20	Podmilačje, 30. kolovoza	38
BLAGOSLOVLJENE NOVE KLUPE U CRKVI KRALJICE MIRA U PODRUTAMA	21	Nova vodstva zajednica - obavijesti	39
naši mladi		FR. JOSE R. CARBALLO PONOVO IZABRAN ZA GENERALA REDA OFM	39
MALO SJEMENIŠTE	22	NAGRADNO PUTOVANJE POBJEDNIKA VJERONAUCNE OLIMPIJADE 2009.	
POSLEDNJI DANI NOVICIJATA	23	Putovima sv. Franje	39
iz franjevačke obitelji		S. Tarzicija Čičmak: PRIKAZ ZBORNIKA STUDIJSKIH DANA O SPISIMA SV. FRANJE “VERBA DOMINI MEI”	40
XVI. HOD FRANJEVAČKE MLADEŽI “UPRAVI RIJEČJU SVOJE KORAKE”.....	25		

Fraternitas

*službeno glasilo Hrvatske provincije
sv. Jeronima franjevac konventualaca*

Izdaje:

Provincijalat franjevac konventualaca

HR - 10000 Zagreb, Sveti Duh 31

tel. (01) 3771 888; fax (01) 3773 754

www.ofmconv.hr

ofmconv@ofmconv.hr

br 3/2009

Urednik

o. Ljudevit Maračić

Odgovara

o. Đuro Hontić

Grafički dizajn i priprema

Laudato d.o.o.

www.laudato.hr

Tisak

Stega tisak, Zagreb

ISSN 1332-7941

pismo o. provincijala

Draga braćo!

Novi broj našega provincijskog glasila ovaj put izlazi uglavnom s najavama i obavijestima o onome što je pred nama. Nalazimo se u mjesecu kada su iza nas, ali i pred nama mnoga naša franjevačka slavlja. U ovoj jubilarnoj godini, na početku mjeseca rujna, na Cresu, radosno smo proslavili prve zavjete naših novaka fra Vladimira Vidovića, fra Stjepana Brčine, fra Marka Jurića i fra Filipa Pušića. Sredinom mjeseca sudionici smo završnih jubilejskih slavlja 800. obljetnice franjevačkih početaka.

Ovogodišnje slavlje blagdana našega zaštitnika Provincije sv. Jeronima dobiva posebnu aktualnost jer se događa u franjevačkoj jubilejskoj godini, kada se kao braća franjevci sjećamo 800. obljetnice franjevačkih početaka i papina usmenog odobrenja načina života sv. Franje i njegovim drugovima. Sv. Franjo je od Svetoga oca isprva dobio usmeno odobrenje živjeti po Evanđelju. Na slikovit način stoga ostaje povezan sv. Franjo i s prevoditeljem samog Svetog pisma, sv. Jeronimom, našim aktualnim nebeskim zaštitnikom, čiji lik sveca prikazanoga u pustinji sa Svetim pismom u ruci očituje poziv i nama: povezani sa svojim prethodnicima u

vjeri i pozivu želimo se posvetiti služenju Riječi Božje i Evanđelju!

Naš dolazak u Vis, u samostan koji je posvećen sv. Jeri, još više stavlja naglasak na želju približiti se našem nebeskom zaštitniku. Sv. Jeronim se povukao u pustinju, u krajolik tj. zemaljsku prirodu osebuje naravi, da bi prevodenjem Svetoga pisma posvetio svoj radni dan i svoje radne godine. Mi ćemo pak proslaviti Dan naše Provincije u Visu, u predjelu naše Domovine koja odiše drugom ljepotom prirode Božje. No, iako daleko od pustinskog kraja, želimo poput sv. Jeronima i poput našeg utemeljitelja sv. Franje, osjetiti govor Božji, što slobodnije i što jasnije, da sva ova naša slavlja i ovaj susret urode Božjim blagoslovom i novim duhovnim osvježenjem za naš redovnički franjevački život.

Vjerujem da nam malenost samostana i skućenost prostora neće nimalo smetati, nego dapače, da će nam doći nove ideje i nove želje kako ovaj biser našega plavog Jadrana još više i smislenije iskoristiti u službi našega redovničkog i svećeničkog naviještanja radosne vijesti i veličanstvenosti djela Božjih.

Sam pak program koji smo odabrali, kao i predavači koje smo pozvali, vjerujem da će nam pomoći da obogatimo svoj duhovni život, te tako duhovno obogaćeni i duhovno osvježeni s novim zanosom srca i duše uzimamo svakodnevno svoje redovništvo i živimo ga radosnije i poletnije. Želja je da u ovom današnjem svijetu i mi postanemo otvoreni duhu Božjemu, te po nama Bog obnovi ovaj svijet, obnovi dom Božji koji, kako je rekao Sveti otac Benedikt XVI. netom prije izbora za papu, uspoređujući Crkvu s lađom koja propušta vodu na sve strane. Upravo toj Crkvi smo poslani biti obnovitelji našom franjevačkom karizmom po primjeru sv. Franje. Prava obnova dolazi od obnove srca i rada na samome sebi, baš kao što nam je to svojim primjerom pokazao naš utemeljitelj.

Stoga, govor o Duns Scotu i franjevačkoj teološkoj misli, te suvremena znanstvena dostignuća u znanosti, i danas trebaju novih mislitelja i poniznih ljudi koji će otvarati svoje srce Bogu u poniznosti i poslušnosti, u siromaštvu i čistoći, te biti svijetli uzori današnjem čovjeku.

Ima još jedna stvarnost koja je za nas veoma važna, a to je da je ova godina Svećenička godina. Iskoristi-

mo sve ove poticaje koji nam dolaze od Svetog Oca, od naših biskupa, kako bismo u našim samostanskim zajednicama pronašli načina na koji ćemo većim žarom i marom staviti sebe na službu Božju. Stoga potičem braću da obnove u svojim zajednicama euharistijska klanjanja četvrtkom ili kojim drugim danom, kada će pred izloženim Presvetim oltarskim sakramentom, kao zajednica moliti dio časoslova. To je ujedno i prigoda da se izmoli potpuni oprost za sebe ili za kojeg svećenika. Tu mogućnost potpunog oprosta daje Sveti Otac i vjernicima koji mogu namijeniti potpuni oprost za nekog svećenika.

Također ovo je vrijeme u kojemu je potrebno intenzivirati molitvu za duhovna zvanja: uključiti se u inicijative i prihvatiti poticaje koji će u tu svrhu dolaziti iz biskupija ili Provincijalata.

Pred nama je prekapitularno vrijeme, kada smo svi pozvani na molitvu za uspjeh kapitula. S tim ciljem uskoro ćete primiti molitve što ćemo ih uključiti u re-

dovitu molitvu časoslova. U siječnju će se u Argentini održati Generalna skupština, čiji uspjeh se također povjerava u našu molitvu. Mjesec listopad i studeni bit će posebno vrijeme kada će našu Provinciju pohoditi Generalni vikar Reda i posjetiti svaki samostan i svako bratstvo. Njegova je želja da se susretne i sa svakim mjesnim ordinarijem – biskupom.

S nadom da će nam svi ovi poticaji pomoći da, usprkos eventualnom zamoru i visokim godinama života kod mnoge naše braće, nastavimo novim poletom duše.

Zagovor sv. Jeronima i sv. Oca Franje neka vas prati u životu i radu.

*o. Đuro Hontić
provincijski ministar*

kanonska vizitacija

NAJAVA KANONSKE VIZITACIJE

MINISTER GENERALIS
ORDINIS FRATRUM MINORUM CONVENTUALIUM
PROT. N. 367/09

Ja, o.Marco Tasca, 119. Generalni ministar Reda franjevac konventualaca, snagom mandata serafskog Oca Svetog Franje, koji u Pravilu nalaže poglavarima da “pohađaju svoju braću” (Rb 10), i naših Konstitucija, koje propisuju da se barem jednom u trajanju svog mandata osobno ili po svojem delegatu izvrši kanonska vizitacija (usp. Konst. 166 § 2), ovim putem svojim autoritetom Generalnoga Ministra Reda Franjevac Konventualaca

**najavljujem i određujem generalnu kanonsku vizitaciju
HRVATSKOJ PROVINCIJI SV. JERONIMA.**

Ova kanonska vizitacija započet će 9. listopada i odvijat će se po propisima naših Konstitucija i Generalnih statuta.

Budući da mi nije moguće osobno obaviti ovu vizitaciju, iako sam imao veliku želju, ovim putem

**imenujem za Generalnog vizitatora
O. JERZYJA NOREL, Generalnog vikara Reda.**

On će naime u moje ime obaviti ovu vizitaciju u skladu s propisima naših Konstitucija i Generalnih Statuta te će me na kraju o tome izvijestiti.

Stoga mu podjeljujem potrebne i prikladne ovlasti kako bi mogao izvršiti ovu zadaću koju mu povjeravam. U vjeri...

Rim, samostan Svetih XII apostola, 22. kolovoza 2009.

PISMO GENERALNOG VIZITATORA

Rim, 29. kolovoza 2009.

Prot. 367/09/B

Predragi Provincijalni ministre,

Nadovezujem se na pismo Generalnog ministra od 22. kolovoza 2009. (Prot. 367/09) u vezi s najavom kanonskog pohoda Hrvatskoj provinciji sv. Jeronima.

U vidu pripreme i uspješnog odvijanja iste želim Te upoznati s onim što slijedi.

Kanonski će se pohod odvijati prema kalendaru koji sam već dogovorio s Tobom i koji Ti prilažem. Početak vizitacije predviđen je ujutro dana 10. listopada 2009. susretom s Provincijskim definitorijem; dok je zaključak predviđen 6. siječnja 2010.

Pozivam Te da priopćiš, što prije, raznim zajednicama Provincije određeni kalendar pohoda. Svaki samostan neka se, u međuvremenu, pripremi staviti na raspolaganje samostanske knjige i svaki brat neka bude raspoloživ za bratski razgovor.

Radi promicanja izravne komunikacije, u slučajevima kad to ne bude moguće poradi jezika, u pomoć će priskočiti tumač koji će me pratiti za vrijeme pohoda. Taj tumač, u ovome specifičnom slučaju, bit će o. Milan Holc iz Slovenske provincije.

Svaka zajednica neka programira – u vrijeme Vizitacije – “konventualno” slavlje euharistijske službe.

Gdje bude moguće, bio bih zadovoljan susresti se s odgovarajućima mjesnim ordinarijima ili – ako to ne bi bilo moguće – s nekim njihovim predstavnicima.

Zahvaljujem Ti već sada na Tvojim bratskoj suradnji.

Povjeravam Tebe i sve Provincijsko bratstvo, posebno u ovo milosno vrijeme kakvo je kanonska vizitacija, posredovanju Bezgrešne Marije, naše Majke, i sv. Jeronima, svetog zaštitnika Provincije.

Bratski

O. Jerzy Norel, Generalni vikar

KANONSKI POHOD HRVATSKOJ PROVINCII SV. JERONIMA

listopad 2009. - siječanj 2010.

9. X. (petak)	- Dolazak u Zagreb
10. X. (subota)	- Zagreb: uvodni susret s Provincijskim definitorijem (popodne razgovor sa samostanskom braćom – susret s klericima)
11. X. (nedjelja)	- Zagreb: razgovor s braćom; popodne polazak u Split
12. X. (ponedjeljak)	- Split
13. X. (utorak)	- Split; popodne polazak u Vis
14. X. (srijeda)	- Vis; popodne polazak u Šibenik
15. X. (četvrtak)	- Šibenik
16. X. (petak)	- Šibenik; popodne polazak u Sisak
17. X. (subota)	- Sisak
18. X. (nedjelja)	- Sisak; nakon objeda polazak u Novi Marof
19. X. (ponedjeljak)	- Novi Marof
20. X. (utorak)	- Novi Marof; nakon objeda polazak u Molve
21. X. (srijeda)	- Molve
22. X. (četvrtak)	- Molve; povratak u Rim
20. XI. (petak)	- Dolazak u Zagreb
21. XI. (subota)	- Polazak dopodne u Pulu
22. XI. (nedjelja)	- Pula (dva samostana)
23. XI. (ponedjeljak)	- Pula; nakon objeda polazak u Cres
24. XI. (utorak)	- Cres
25. XI. (srijeda)	- Cres; nakon objeda polazak u Zagreb
26. XI. (četvrtak)	- Polazak dopodne u Vinkovce
27. XI. (petak)	- Vinkovci
28. XI. (subota)	- Polazak dopodne u Zagreb, popodne povratak u Rim
3. I. (nedjelja)	- Dolazak u Zagreb
4. I. (ponedjeljak)	- Pohod Provincijskoj kuriji
5. I. (utorak)	- Pohod Provincijskoj kuriji
6. I. (srijeda)	- Zaključak s Provincijskim definitorijem, povratak u Rim

iz našeg reda

SUSRET GENERALNOG MINISTRA I GENERALNOG DEFINITORIJA SA PREDSJEDNICIMA KONFERENCIJA/ FEDERACIJA

Rim, Generalna kurija

1.-6. lipnja 2009.

SUDIONICI

O. MARCO TASCA, Generalni Ministar
O. JERZY NOREL, vikar Reda
O. VINCENZO MARCOLI, generalni tajnik
O. VALENTÍN REDONDO, generalni asistent CIMP
O. TADEUSZ SWIĄTKOWSKI, generalni asistent AFCOF
FRA JOHN-JOSEPH DOLAN, generalni asistent CFC
O. VINCENT NGUYEN LONG VAN, generalni asistent FAAMC
O. JACEK CIUPIŃSKI, generalni asistent CEO
O. MILJENKO HONTIĆ, generalni asistent CEC
FRA JORGE ROLANDO FERNÁNDEZ, generalni asistent FALC
O. ĐURO HONTIĆ, Predsjednik CEC
O. ADAM KALINOWSKI, Predsjednik CEO
O. CHRISTOPHER DEITZ, Predsjednik CFC
O. PIERGIORGIO VITELLI, Predsjednik CIMP
O. TADEUSZ BRZOZOWSKI, Predsjednik AFCOF
O. ENRIQUE MONTERO, Predsjednik FAAMC
O. CARLOS ALBERTO TROVARELLI, Predsjednik FALC

Na sastanku Generalnog ministra i Generalnog definitorija sa predsjednicima konferencija/federacija našega Reda, koji se održao u Rimu pri Generalnoj kuriji od 1. do 6. lipnja 2009., predviđeni dnevni red bio je podijeljen u sljedeće točke.

1. Molitva, nakon koje je uslijedio pozdrav; Vikar Reda o. Jerzy Norel predstavio je susret i dnevni red. O. Marco Tasca obratio se skupu pozdravnim riječima, nakon čega se prešlo na I. dio susreta, razgovor o predviđenim inicijativama Šestogodišnjim programom Reda

Shede za razmišljanje – za samostanske kapitule – Provjera i prijedlozi

Provjera shede za 2009. i feed back;

CEO – braća su zadovoljna shedama;

CFC/CAA – imaju vlastite, kojima već kroz tri godine obrađuju Konstitucije.

AFCOF – Prošle godine prevedene su na engleski jezik, i ove godine rade sa shedama. Braća imaju poteškoća govoriti o svojoj intimnosti, Sve više se osjeća poteškoća da ih se izazove da se otvore. Osim toga, važno bi bilo da su shede napisane jednostavnijim jezikom. Na to je odgovorio generalni tajnik da se shede uvijek mogu prevesti slobodnije, u duhu jezika nacije kojim se govori. Generalni vikar: shede za sljedeću godinu bit će poslane već u listopadu, da bi se mogli pripremiti prijevodi i prilagodbe potrebni za različite nacije.

CIMP – oni imaju tradiciju u svojoj konferenciji, ali im dobro dođu i ove shede od Reda, koje su također u suglasju sa šestogodišnjim programom. Budući da ih je samo pet, ostaje vremena i za ostale.

FALC – svi su ih dobili odmah, ali se ne zna da li su svi obavili odmah i potrebnu inkulturaciju. Ne postoji jedan sustavni feed back, jedino što se može čuti tu i tamo. U konferenciji je potrebno vremena da se shvati što je šestogodišnji plan i program. Ovih pet sheda na određeni način potaklo je pogled na Konstitucije. Ali ne postoji jedan sustavni prikaz ni Konstitucija ni šestogodišnjeg programa.

CEC – u svim provincijama shede su prevedene i koriste se u samostanima.

FAMC – shede su stigle izravno iz Kurijske, ali ih predsjednik nije dobio. U konferenciji postoji problem komunikacije.

1. Predstavljanje sheda za 2010.

Predstavljanje 5 novih tema za sljedeću godinu:

1. Odgoj i animacija u zajednici – gvardijanova uloga;
2. Samostanski kapitul;
3. Osobni i zajednički programi (u perspektivi misionarske obnove);
4. Misije i misijsko poslanje Reda i u Redu;
5. Interkulturalnost Reda: vrijednosti i izazovi.

Shede za 2011.: Interkulturalno bratstvo i misije

2. Generalna skupština braće (Argentina) 9.-20. siječnja 2010.

Predstavljanje i sugestije

Poteškoće u organiziranju Trajnog odgoja: i kod ostalih redovnika također postoje poteškoće u odvijanju i pronalaženju odgovorajućeg rješenja za održavanje trajnog odgoja, stoga se na razne načine pokušava naći odgovor.

Upoznati neke stvarnosti Latinske Amerike ...

3. Međunarodni kongres o multikulturalnom bratstvu i misijama (Nairobi, Kenya) 9.-18. srpnja 2011. - Prvo predstavljanje

Kongres će imati različito polazište od Skupštine u Argentini. Očekuje se teoretsko razmišljanje o danoj temi. Razrađeni program dobit će se nakon Skupštine u Argentini.

4. Trenutno stanje i predstavljanje rada na reviziji Konstitucija (o. Firmino i o. Roberto)

Glede osjetljivosti na ovu temu, u Redu možemo podijeliti braću na dvije razine, kaže o. Firmino: na one koji su neposredno zauzeti tim poslom, one koji su u odgoju, ili studiraju, a drugu, veću skupinu, čine braća koja su koncentrirana na svoj posao i na svoje zadatke koje obavljaju i stoga nemaju vremena razmišljati o temi što znači biti brat/fratar, i stoga ni ne osjećaju potrebu Konstitucija. Poticaj i izazov, nama redovnicima mogu biti lijepi primjeri vanjskih svećenika koji žive u zajednicama, da se preispitamo o našem redovničkom bitku. Što se želi zapravo postići ovim

studijama o Konstitucijama? Proučiti transkulturalnost! Konventualnost u franjevaštvu. Različitost od kapucina i opservanata. Dokle su stigli kapucini? Oni su nešto napredniji u svom radu, konkretne tekstove šalju već u pojedine provincije. Oni još nemaju generalnih statuta, stoga su odlučili da konstitucije odijele od generalnih statuta.

Možda bi bilo potrebno naše studente poticati da studiraju teme vezane uz našu karizmu. Do koje mjere se mora vidjeti evanđeoska radikalnost u našim konstitucijama?

5. Predstavljanje nekih aspekata donesenih na Generalnom kapitolu (Kapitularni mandat):

A. Međunarodna komisija za ekonomiju: Svaka pomoć mora proći preko generalnog asistenta.

B. Reguliranje i postupanje Fonda za potrebe Reda: Također i ovdje je naglašena važnost suradnje s generalnim asistentom.

C. Svete Mise: Postoji novi način i novi model raspodjele misnih intencija. Upućen je poziv svetostima u Redu da pridonose na ovaj način materijalno. U konferenciji AFCOF nije se stvarala svijest među ljudima da se naručuju i plaćaju sv. mise. Stoga se potiče stvaranje programa da se stvori taj osjećaj kod ljudi.

D. Reguliranje i postupanje Fonda "Borse di studio": Postoji više vrsta stipendija koje se daju studentima/braći našega Reda. Ali postoji i stipendija koja se daje ostalim studentima/svećenicima, koji nisu članovi našega Reda, s ciljem da se privuku studenti koji će studirati na našem fakultetu sv. Bonaventure – Seraphicum, i da se posvete studiju teme koje su značajne za naš Red. O dodjeli stipendija odlučuje komisija kojoj je na čelu Vikar Reda. Odlučeno je da se više ne mora svake godine tražiti ponovno stipendija za bogoslova/studenta, nego ona se daje na cijelo razdoblje dok ovaj ne završi svoj obrazovni ciklus.

E. Generalne kuće odgoja:

- Seraphicum – o trenutnom stanju o toj temi se više i konkretnije govorilo u petak 5. lipnja 2009. na sastanku komisije „Pro Seraphicum“.

- Provjera projekta "La Vigna": postignut je određen napredak u suradnji komisije "Pro Seraphicum". U odgojnom procesu primijećen je napredak, posvećuje se pažnja svima. Nedostaci kod odgojitelja ne bi trebali utjecati na odgojni proces studenata. Ne treba poticati individualizam među odgajanicima u Seraphicum, ali je potrebno voditi brigu u odgojnom procesu, o osobnim posebnostima, i imati osobni pristup svakom odgajaniku.

Od Seraphicuma se očekuje da postane središnja polazišna točka Reda i mjesto gdje će se moći produbljivati franjevaštvo. Premještanje bogoslova s Vigne u Seraphicum, prema mišljenju nekih sudionika (o. Adam) ne predstavlja rješavanje prvotnog problema. Možda su pozitivni rezultati dobiveni samo zbog toga jer su studenti dva sata trošili na putovanje, tako da im je bilo smanjeno slobodno vrijeme, koje su baš trebali iskoristiti u nekom korisnijem smislu, a ne samo da im je putovanjem bilo onemogućeno zloupotrijebiti slobodno vrijeme, jer im takvim načinom života i nije preostajalo mnogo slobodnog vremena. Daljnji je problem i sudjelovanje svečano zavjetovane braće na samostanskom kapitolu.

6. Pokretanje diskusije o Solidarnosti u Redu: glede ekonomskih pitanja i glede osoba; sugestije s obzirom na "taxatio"; Sv. mise; Pitanje mirovinskog i zdravstvenog osiguranja kod personale ispomoći.

Pozvana su dvojica iz Tajništva za misije i generalni ekonom. Osjeća se velika potreba podržati u Redu ona područja koja su ekonomski siromašna i u neimaštini, a imaju zvanja. SGAM je pripremio neke prijedloge i poticaje za razmišljanje o tom problemu. Vidjeli smo primjer franjevac kapucina, ali je opasno da se ne upadne u napast trajnog asistiranja. Radije izabiremo put podržavanja misija dok je moguće, tako da uvijek ostane živ osjećaj pripadnosti jednoj obitelji. Ove prijedloge pozvani su predsjednici pojedinih konferencija izložiti ih i obrazložiti na terenu, te ostale potaknuti na razmišljanje o njima.

U konferenciji AFCOF postoji problem odgoja braće/frataru. Uglavnom svi dolaze iz najsiromašnijih situacija i ušavši u Red vrlo brzo preuzimaju navike i običaje da nikako nisu zadovoljni i nikada im nije dosta.

Tzv. problem "never enough" prisutan je i u drugim konferencijama. Potreban je povratak idealima, pa onda od toga krenuti. Na tu temu bilo bi korisno pročitati posljednje poglavlje direktorija.

7. Novosti, pitanja, sugestije konferencija i federacija (predsjednici)

Prijedlozi: (a) kratak pregled važnijih događanja u konferencijama/federacijama u posljednjoj godini; (b) provjera (svjetla, sjene, i izazovi) u pitanju trajnog odgoja na planu konferencije/federacije; (c) prijedlozi za napredak i razvoj solidarnosti na ekonomskom i personalnom planu između zajednica na određenom području, konferencije/federacije, Reda; (d).. razno.

Prema abecedi počinje se sa AFCOF. Na kraju će doći na red odgovori na neka pitanja kao npr.: jesmo li svi na istom brodu. Problemi individualizma. Problem malog broja franciskologa u Redu. Kako zainteresirati naše mlade da s više interesa studiraju franjevačke teme, da bi poslije mogli pružiti neke potrebne materijale, kao pomoć za trajni odgoj na interkulturalnom planu. Nije potrebno nikoga prisiljavati, nego stvoriti osjećaj potrebe, jer je studij franjevačkih tema od nekoga drugorazrednog značenja. Ne vide se osobe koje bi to kvalitetno mogle odraditi. Ovo je veoma važna problem. Brze promjene u društvu. Različiti apostolati!

8. Kratko posadašnjenje (briefing) o nekim točkama: Odluke Gen. kapitula (Seg. gen.)

A) Predstavljanje Generalnog direktorija za misijsku animaciju (2. mozione/prijedlog)

B) Revizija dijela Generalnih statuta za Asiz i provjera Četverogodišnjeg programa 2009.-2013. za Generalnu Kustodiju Svetog samostana (23. prijedlog)

Želja je uprave Reda da bi svaka provincija imala svoga predstavnika u Svetom samostanu. Osim bazi-like i groba i Svetog samostana tu spadaju i samostan u Rivortortu i Franciscanum, koji također nude svoje projekte da se u njima obavljaju duhovne vježbe i duhovne obnove.

C) Pitanje Franciscanuma

U Sacro Convento počinje novicijat za sve provincije Italije 17. rujna 2009.

D) Trenutno stanje i prekrivanje provincija u Italiji (24. prijedlog)

Sjedinjenje provincije sv. Antuna iz Bologne i sv. Antuna iz Padove (25. prijedlog)

Marche i Umbria razgovaraju također o sjedinjavanju. Počelo se govoriti o provincijama Centra. U Provincija Abruzzo mnogo se govori o suradnji, ali još ništa nisu učinili u tom pitanju.

E) Trenutno stanje i stvaranje međukulturalne zajednice (29. prijedlog) – Zajednica u Bruxellesu, Projekt "Lourdes"

Bruxelles: Očekuje se da Francuska kustodija prihvati na svom kapitolu u veljači 2010. ovaj samostan u Belgiji, kako bi mogla započeti (po uzoru i pod vodstvom delegature u Francuskoj) nova zajednica s novim projektom u rujnu 2010. Na Bruxelles se uvijek gledalo kao na jednu uistinu međunarodnu zajednicu.

F) Povezivanje i osuvremenjivanje i pojačanje nekih biblioteka i dokumentacijskih centara u Redu (33. prijedlog)

Ovim projektom nastoje se sakupiti knjige u 12 biblioteka po svijetu, kako bi se materijali prikupili i sačuvali te dali da se mogu posuđivati i izmjenjivati. Prijedlog je da to bude u Seraphicum. Sakupljanje mjesečnika i ostalih tiskanih izdanja (časopisa i revija) iz provincija: s tim ciljem razgovaralo se s pojedinim voditeljima biblioteka u Redu.

Centri za pojedine konferencije: CEC - Fribourg. Važno je da postoji neki odgojni zavod i povijest koja je bogata akademskim nasljeđem, u svemu tome se traži odgovornost. Biblioteka bi trebala biti opremljena kompjutorom i odgovarajućim programom (software), scannerom itd.

G) Pojašnjenje i Feed back o pravnim odnosima između OFM Conv i (MI) Vojska Bezgrešne

Pismo Vrhovnog moderatora (Moderatore Supremo (35. prijedlog)

- Dokument se priprema i nalazi u završnoj fazi. Njime će biti regulirani ugovori o korištenju prostora samostana S. Maksimilijana Kolbea. Ministri iz konferencije CIMP htjeli su da se taj odnos s MI produbi i ojača.

Pojašnjenje revizije i rekonstrukcije CEFID-a (37. prijedlog)

- Trenutno je smješten na dvije lokacije, u Asizu i Rimu. Traže se nove osobe koje bi s više entuzijazma i poleta vodile nove projekte i programe i tako osvježile i obnovile prvotnu ideju i nakanu osnivača te opravdale materijalne izdatke i prostore koji su rezervirani za taj projekt.

I) Povratne informacije (Feed back) o ostvarenju projekta službenih jezika Reda (32. prijedlog)

Provincija sv. Antuna Padovanskog u Padovi organizira u srpnju i kolovozu za sve koji žele (studente bogoslove) tečaj učenja talijanskog jezika. U San Massimu bit će organiziran tečaj i vodit će se briga o samostanskom životu (zajednička molitva i sv. misa).

Generalna Delegatura u Engleskoj također je ponudila stipendiju za učenje engleskog jezika (ovogodišnju iskoristio je fra Zlatko Vlahek).

9. Aktivnosti Uprave Reda

- Generalne delegature – Početkom srpnja 2008. nastojao se pripremiti jedan karizmatički program da bi se u prosincu stavilo na raspravu i na glasovanje na Skupštini pitanje delegatura. Sada se u razdoblju od 6 mjeseci nastoji da asistenti sudjeluju na susretima trajne formacije, te da se konkretiziraju neke točke i neki

prijedlozi, a da se onda nakon toga izvrši provjera.

- Provincije u poteškoćama; prema sada postojećim normama i zakonima postoje 4 provincije koje se nalaze u poteškoćama. (Kapitul u Meksiku dao je orijentire, gdje nije na prvom mjestu samo broj fratar, nego i drugi kriteriji). Stoga su započeti razgovori i provjere. Generalni kapitul nije zauzeo stav da određuje pojedinim provincijama kako i što trebaju raditi, nego im je predložio zajednički hod. (Meksiko, br. 46., nabrojene pojedine vrijednosti naše karizme). Tako da iz toga proizlazi bit problema, a to je pitanje kako se žive bitne vrijednosti naše karizme.

- Pregled kanonskih vizitacija (obavljenih i predviđenih); dolazi do izražaja problem nestanka uloge kapitularnog kustosa. Poteškoće s nepoznavanjem jezika od strane vizitatora. Poteškoće i u razumijevanju ekonomskih knjiga, brojki, vrijednosti, cijena (Afrika).

- Na susretima konferencija/federacija, uvijek je prisutan asistent, a po mogućnosti i generalni ministar. Na susret konferencija treba pozvati i generalni defintorij.

10. Kratko pojašnjenje i vrednovanje međufranjevačkih inicijativa

- Međunarodni kapitul na rogožinama – Asiz 2009.

- Asiz; Mišljenje je (o. Adam) da je bilo premalo mjesta za zajedničku molitvu. Upute i upozorenja su trebala biti jasnija; različite cijene (bogoslovi CEC-a svi bili u Sacro Convento besplatno, ostali za tu mogućnost nisu znali, i oni bi rado sudjelovali na taj način. CEC ima već dugogodišnji „Junioren Treffen“ u tjednu nakon Uskrsa, stoga je na prošleme bilo odlučeno da se ovaj održi u Asizu. Sve potrebno je organizirao i dogovorio Gen. asistent CEC-a-.)

U vrijeme određeno za posjet pojedinim mjestima neka su bila zatvorena, npr. Basilica Porziuncula (od 12 do 16 sati). FCOF, a i ostale konferencije: braća su bila jako zadovoljna.

- Po pojedinim područjima sljedeće godine!

- Suradnja na planu svefranjevačke obitelji: Franciscan International: razmatran je statut. Naša obitelj ima samo jednog predstavnika, koji nije previše aktivan. Postoje poteškoće staviti sve pod plašt četvorice. Od nas se tražilo jednog fratra za zajednicu u Bangoku. Time se dobiva prilika da se bude prisutan u UN preko franjevačke obitelji.

- Pripreme za proslavu jubileja rođenja Drugoga Franjevačkog Reda (2012.): Sestre žele samostalno organizirati: Proslava jubileja obraćenja. Kao što je 2006. godina bila u znaku proslave 800. obljetnice obraćenja sv. Franje, tako žele i sestre klarise proslaviti 2011. godinu kao 800. obljetnicu obraćenja sv. Klare.

- Vojska Bezgrešne (M.I.)

(a) Kolbeovski projekti u Europi: Lurd, Casa Kolbe Rim, Niepokalanow, Harmże; predviđena je suradnja sa spomenutim centrima putem interneta i posredstvom multimedija.

(b) Utemeljenje zajednice u Lurdu;

(c) Nacionalni susreti asistenata VB (MI): 2011. predviđena je izvanredna skupština koja će razmišljati o odgoju i strukturiranju VB. (MI).

- Kuća u Jeruzalemu?

Generalni ekonom je prenio informaciju o ponudi braće kapucina da nam daruju veliki dio svoga posjeda sa zgradama u Jeruzalemu. Potrebno je zgrade obnoviti i tako ćemo dobiti mogućnost osnivanja jedne zajednice franjevac konventualaca u Jeruzalemu, koja će nakon drugog koraka, obnovivši ostatak zdanja, moći primati i smjestiti pedesetak hodočasnika. Posjed se nalazi u blizini gradskih zidina, u židovskoj četvrti. Predviđeni troškovi su oko milijun eura.

Zaključak: Zahvala Gospodinu

Život naše zajednice: Generalni Ministar u svom završnom govoru osvrnuo se na Papinu poruku izrečenu u veljači za Dan posvećenoga života. Tada je Papa naglasio da nije istina kako ne postoje osobe koje nisu kadre ići za Gospodinom. One postoje. Kriteriji za prepoznavanje takvih osoba da li su kadre napustiti sve ovo svjetsko i ići za Gospodinom jesu: entuzijazam, dragovoljnost i radost. Za takav život potrebno je živjeti skromno, vjernu ljubav prema Crkvi. U stvari to znači živjeti evanđelje i to na radikalni način, ono treba biti temeljno pravilo našega života. Tri evanđeoska zavjeta koje smo obećali, koliko ih u stvarnosti i živimo? Glede siromaštva ima li kakve razlike u načinu života sada u vrijeme krize i recesija u našem životu ili je sve ostalo isto. Ništa se nije promijenilo. Iz toga se vidi da ne živimo previše u suživotu sa svijetom. Tako ne možemo biti alternativa ovome svijetu. Jer naš stil života očito nije u suživotu sa svijetom, nego je važnije da je nama dobro.

Mi kao Red imamo dvije glavne odrednice: prva je da se u potpunosti predamo Bogu, da smo Božji ljudi, a druga je da smo braća zajednice. Stoga se ne smijemo zadovoljiti osrednjošću, malograđanštinom i konzumerizmom. To su tri velike napasti koje zahvaćaju naše zajednice, i tako priječe ostvarivanje evanđeoske radikalnosti.

Završna molitva bila je 6. lipnja 2009., nakon koje je slijedila misa zadušnica za o. Marka Planinića u bazilici XII Apostoli, koju je predslavio kard. Stafford.

SUSRET CEC-a s Generalnom upravom Reda

Schwarzenberg, od 14. do 16. rujna 2009.

U samostanu franjevac konventualaca u Schwarzenbergu u Njemačkoj, od 14. do 16. rujna održan je godišnji susret Srednjoeuropske konferencije provincijala i delegata (CEC) s Generalnom upravom Reda, zajedno s Generalnim Ministrom o. Marcom Tasca. Konferenciji je predsjedao i rad vodio predsjednik konferencije provincijalni ministar Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca o. Đuro Hontiće, a zapisnik je vodio, novoizabrani tajnik CEC-a, član Švicarske delegature o. Pasqual Marquard.

Paralelno s ovim susretom održan je sastanak ekonoma provincija i delegatura CEC-a s generalnim ekonomom Reda o. Giorgiom Silvestri. Nakon osnovnih informacija o financijskom poslovanju i stanju u Redu, iznio je novi način vođenja financijskih knjiga, kako bi bilo olakšano i jednostavnije pregledavanje financijskih knjiga u vrijeme kanonskih pohoda i vizitacija.

Na sastanku CEC-a, kao što je redovito, bila su podnesena izvješća o životu i radu u pojedinim provincijama (Nizozemska, Njemačka, Slovenija, Hrvatska) i generalnim delegaturama (Belgija, Austrija, Švicarska). Zatim su iznijeli izvješće i predstavnici braće iz poljskih provincija u Njemačkoj, predstavnik braće iz Rumunjske u Njemačkoj, zatim predstavnik braće u Skandinavskim zemljama (Danska i Švedska). Svoju ispriku zbog bolesti i dviju operacija kojima je bio podvrgnut ovih dana poslao je, inače, redovito prisutan, iako samo kao gost na susretima CEC-a, generalni delegat za Veliku Britaniju, Škotsku i Irsku o. James McCurry.

Nakon redovitih izvješća dogovoreni su sljedeći susreti CEC-a: od 9. do 12. svibnja 2010. u Nizozemskoj i od 18. do 21. listopada 2010. susret odgojnog karaktera zajedno s generalnim Ministrom.

Redoviti susret bogoslova „Juniorentreffen“ održat će se sljedeće godine u Fribourgu u Švicarskoj u tjednu po Uskrsu, od utorka navečer do subote (6. do 10. travnja 2010.).

Nakon iznesenih izvješća razgovaralo se o problematici u pojedinim zajednicama, posebno u zemljama koje zovemo zapadna Europa (Nizozemska, Belgija, Austrija i Njemačka), a kao zaključak dogovoreno je da

se osnuje komisija koja će prikupiti dosadašnje ideje i prijedloge, o tome provesti razgovor s braćom na koju se odnosi ova problematika, i pripremiti prijedlog za sljedeću konferenciju, na temelju čega će se podnijeti prijedlog Generalnoj upravi.

Ovdje nije pitanje samo teoretske reorganizacije ili rješavanje pravnih problema, nego u prvom planu je traženje poboljšanja i pojačavanje naše franjevačko-konventualske prisutnosti u Europi. Osnovale bi se jedinstvene odgojne ustanove za jedno govorno područje, zatim sve dokumente treba prevesti na jezike kojima se braća služe da se lakše može podijeliti. Zatim se dogovorilo da se na planu trajnog odgoja radi na jednom određenom govornom području

Prije redovitih izvješća i dogovora za sljedeće razdoblje, prvi dan je bio posvećen razmatranju situacije redovničkog života u Europi: Izazovi redovničkog života u CEC-u.

Predavanje na tu temu održao je dr. o. Herman Schalück, OFM, bivši generalni ministar Reda OFM, sada trenutno u Münchenu, voditelj raznih projekata u Redu.

Kao dobar poznavatelj trenutne situacije u redovničkom životu i poznavatelj situacije u Europi, svoje predavanje temeljio je najviše na pismu Pape Ivana Pavla II. *Ecclesia in Europa*. Najprije je istaknuo da lijepe i velike ideje koje imamo ne smiju biti zaustavljane i zapostavljane zbog konkretne situacije. Poslije II. svjetskog rata govorilo se i tražilo načina ujediniti Europu na ekonomskom i tržišnom planu. Danas je već mnogo toga učinjeno i postignuto je još više nego što je bio onaj prvotni cilj, ali moramo biti svjesni činjenice da je „Europa još nezavršeni projekt“. Do sada, kroz mnoga stoljeća, Europa je bila poprište mnogih ratova i proliveni su potoci krvi. Europa je bila područje na kojemu su diktature i autokratski režimi vlasti odnijeli mnoge živote. Današnji problemi se više ne rješavaju prolijevanjem krvi. Stoga je potrebno i dalje nastaviti traženje političkih i drugih rješenja bez uporabe sile i nasilja. U toj i takvoj Europi mi kao kršćani, ali na poseban način mi redovnici, imamo svoje mjesto i svoju ulogu, za život i rast tog projekta. Važno je shvatiti vrijednost kršćanskih vrednota koje su omogućile ovakav razvoj društva.

Predavač je naglasio važnost zajedničkog rada, života i svjedočanstva svojim opredjeljenjima u kojima na prvom mjestu mora biti naše opredjeljenje za siromašne. U mnogostrukosti i mnogoobličnosti koja se pojavljuje i nudi u današnjoj Europi, potrebno je imati svoje vrednote za koje se živi i svjedoči, ali u susretu s drugima biti i otvoren za obogaćivanje koje nam Bog daje po drugom bratu čovjeku po kojem Bog želi doći k nama. Stoga je potrebno preispitati svoju sliku o Bogu,

te preispitati rast u našoj karizmi. Naglasak je ovdje na primatu Božjem u životu redovnika. Naše redovničke zajednice moraju biti ispunjene misionarskim duhom i poslanjem. To ne znači ići drugima i držati propovijedi i govore o obraćenju, nego prvenstveno susretati drugoga, kao misijsko područje na koje nas Bog šalje da bismo osjetili potrebu za osobnim obraćenjem te da nas Bog obogati. Ne možemo samo stalno govoriti i

iznositi rješenja, nego je potrebno i drugoga čuti. Stoga je na prvom mjestu potrebno vidjeti kako i koliko smo spremni pružiti drugome gostoprimstvo i gostoljublje.

Na sastanku je bio dogovor i razgovor o predstojećoj Generalnoj skupštini Reda, koja će se održati u Argentini od 9. do 18. siječnja 2010. Očekuje se da će biti oko 140 do 150 sudionika ove skupštine.

Glavna tema ove skupštine bit će Trajni odgoj a moto ove skupštine jest «... Gospodin mi je dao braću... živjeti znači odgajati se, odgajati se znači živjeti... Braćo pazite na svoje zvanje... Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno (Rim 12, 2)».

Na tu temu raspravljat će članovi Generalne uprave, provincijali i delegati, (njih 67), ali i gvardijani (njih 21, po trojica iz svake konferencije, te 10 gvardijana koje imenuje Generalna uprava), i zaduženi za trajni odgoj u provincijama (16 članova).

Gosti predavači na tom skupu bit će mons. Agostino Gardin s temom: Posvećeni život i trajni odgoj, o. Marko Rupnik DI, Duhovni život i trajni odgoj, duhovno – teološka vizija odgoja, i mons. Andres Stanovnik, Ofmcap, nadbiskup Corrientesa i tajnik CELAM-a, s temom: Franjo ikona odgoja – putopis franjevačkog odgoja, kao nasljedovanje Krista.

Osim predstavljanja ove skupštine generalni vikar

Reda o. Jerzy Norel naglasio je važnost gvardijana, koji su po svojoj službi odgovorni za trajni odgoj u zajednici, a onda posebno su odgovorni odgojitelji za trajni odgoj u provincijama. Osim toga on je naglasio da glavno mjesto u tome ima samostanski kapitul. Stoga je važno da se ovo vrijeme iskoristi da se u pojedinim zajednicama na tu temu razgovara, ali i moli, za što su iz stigli predlozi za zajedničku molitvu (jutarnju i večernju). Koncem rujna treba početi molitvom.

Sljedeća tema o kojoj se govorilo bilo je izvješće o radu na reviziji Konstitucija. Kod toga je naglašeno da ova revizija prvenstveno ima cilj kod braće probuditi interes za Konstitucije, koje su slabo poznate, stoga prvi je korak da se Konstitucije upoznaju, a tek onda da se vidi što bi trebalo prilagoditi suvremenim prilikama, kako bi naš život bio u skladu s onim što piše i s onim što se od nas kao redovnika očekuje u Crkvi i svijetu. Voditelj ovoga projekta i ove odluke generalnog kapitula je o. Firmino Giacometti. Komisija se do sada sastala devet puta. Njihov ritam je da se periodički svakih 3-4 tjedna sastanu.

U tim sastancima do sada su razmatrali i odredili osnovne linije kojima bi trebao ići ovaj projekt.

1. U pojedinim poglavljima Konstitucija potrebno je sa što većom jasnoćom odrediti identitet karizme Reda.

2. Naglasiti i potvrditi bit i vrijednosti koje su transkulturalne naše karizme i izdvojiti njihov odnos s razlikama koje su prisutne u našem Redu.

3. Naglasiti i precizirati u Konstitucijama eklezijalnost našeg Reda.

4. Pripremiti prvu sjednicu međunarodne komisije.

5. Potaknuti preliminarno pojedinačno proučavanje i studiranje potrebno da se utemelje radovi međunarodne komisije.

6. Potaknuti da se ovaj projekt uzme kao sredstvo za pokretanje trajnog odgoja u Redu.

Generalni tajnik Reda o. Vincenzo Marcoli još jednom je naglasio da za ostvarivanje ovog projekta nije u prvom redu potrebna promjena i obnova teksta, nego da braća bolje upoznaju tekst Konstitucija i da osjete potrebu razgovora i razmišljanja na tu temu. To će biti velika pomoć, što komisija očekuje za dobro cijeloga Reda.

Razmišljanja osobna ili kao plod zajedničkog razmišljanja mogu se poslati e-mailom na adresu constitutiones@ofmconv.org

Susret je završio ručkom 16. rujna 2009.

PRIJEDLOG MOLITVENIH NAKANA pri Pohvalama i Večernjoj ZA GENERALNU SKUPŠTINU REDA (9-20. I. 2010.)

LISTOPAD 2009:

Pohvale:

Oče Sveti, pošalji svojeg Duha na našu redovničku obitelj koja se priprema slaviti Generalnu skupštinu u Argentini;

- podaj joj milost da vjerno nasljeđuje Tvojega Sina Isusa i da nastoji svakidašnjom zauzetošću rasti na putu svetosti.

Večernja:

Gospodine Isuse, koji si nadahnuo svojem sluzi Franji milost istinskog obraćenja srca;

- i nama, koji se pripremamo slaviti Generalnu skupštinu, udijeli dar Duha Svetoga te se prestanemo klanjati samima sebi i naučimo se brinuti samo za tebe, izvor radosti i istinskog života.

STUDENI 2009:

Pohvale:

Oče, koji se brineš za svoje sinove, udahni nam svojega Svetog Duha, da bismo se mogli pripremiti životom vjerom na sljedeću Generalnu skupštinu;

- udijeli nam milost da s oduševljenjem provodimo život posvete, prevladamo umor i iskušenja te pronademo uvijek radost slavljenja i istinskog zajedništva s Tobom.

Večernja

Isuse, ti si došao da nas poučiš kao onaj koji ima vlast i koji si među nama bio kao onaj koji služi;

- onima koji su među nama pozvani da nadahnjuju bratstvo, daj milost da ulogu vlasti proživljavaju u duhu služenja i svijesti da su uvijek vođeni svjetlom tvojega Duha.

PROSINAC 2009.

Pohvale

Oče, koji si svojega jedinorođenog Sina poslao među nas da ne bismo više bili pod vlašću tame;

- našoj redovničkoj obitelji udijeli milost da prihvati Isusa, istinito svjetlo, i da obnovljenom misijskom zauzetošću naših bratstava pruža svjedočanstvo onima kojima smo poslani dahom Tvojega Duha.

Večernja

Gospodine Isuse, ti si svojim dolaskom obradovao one koji su te iščekivali živom vjerom;

našoj redovničkoj obitelji koja se priprema slaviti (*koja upravo slavi*) Generalnu skupštinu udijeli radost obnovljenog oduševljenja i dar da bude proročki znak svijetu.

POTPUNI OPROST

Budući da je ova godina - u prigodi 150. obljetnice rođenja sv. Ivana Marije Vianneya, arškoga župnika, proglašena Svećeničkom godinom, vrhovni je pokorničar Apostolske pokorničarnice kardinal James Francis Stafford u lipnju ove godine objavio da papa Benedikt XVI. svećenicima i vjernicima podjeljuje "potpuni oprost". Za njega se navode i određeni uvjeti:

"Svećenicima koji se istinski pokaju, i koji bilo koji dan pobožno izmole barem jutarnje pohvale i večernju pred Presvetim Sakramentom, izloženu javnome čašćenju ili pohranjenu u svetohraništu, i, po primjeru

sv. Ivana Marije Vianneya, spremno i velikodušno se daju u slavljenju sakramenata, napose ispovijedi, podjeljuje se milosrdno u Bogu potpuni oprost, koji će također moći namijeniti za pokojnu subraću, ako, u skladu s važećim odredbama, pristupe sakramentalnoj ispovijedi i euharistijskoj gozbi, i ako izmole molitve na nakane Vrhovnog Svećenika. Svećenicima se osim toga podjeljuje djelomični oprost, koji se također može namijeniti za pokojnu subraću, svaki put kad pobožno izmole propisno odobrene molitve, kako bi vodili sveti život i sveto vršili povjerene im službe."

Potpuni se oprost u ovoj Svećeničkoj godini podjeljuje i svim vjernicima:

"ako se istinski pokaju i u crkvi ili oratoriju pobožno sudjeluju u božanskoj žrtvi mise i Isusu Kristu, Vječnom Svećeniku za svećenike Crkve prikazuju molitve i bilo kakvo dobro djelo izvršeno tog dana, s nakanom da ih posveti i oblikuje prema svojem Srcu";

"ako se pokaju za svoje grijehе u sakramentalnoj ispovijedi i izmole molitve na nakane Vrhovnog Svećenika: na dan otvaranja i zatvaranja Svećeničke godine, na dan 150. obljetnice smrti sv. Ivana Marije Vianneya, prvog četvrtka u mjesecu ili u koji drugi dan koji je odredio mjesni ordinarij radi koristi vjernicima."

Starima, bolesnima i svima koji iz opravdanih razloga ne mogu izaći iz kuće:

"u stanju nenavezanosti na bilo kakav grijeh i s nakanom ispuniti tri uobičajena uvjeta čim to bude moguće, jednako se podjeljuje potpuni oprost ako, u gore navedene dane, u vlastitoj kući ili gdje ih je zapriječnost snašla, izmole molitve za posvećenje svećenika i prikažu bolesti i nevolje vlastitoga života s povjerenjem u Boga po Mariji, kraljici apostola."

Na kraju, djelomični oprost podjeljuje se:

"svim vjernicima svaki put kad pobožno izmole pet puta Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, ili drugu odobrenu molitvu na čast Presvetomu Srcu Isusovom s nakanom da svećenici budu očuvani u čistoći i svetosti života".

iz naše provincije

RAD PROVINCIJSKOG DEFINITORIJA

45. sjednica

Prema predviđenom rasporedu, 45. sjednica Definitiorija Provincije održana je u ponedjeljak, 8. lipnja 2009. Sjednica je počela u 9,00 a završila u 11,00 sati.

1. Sjednicu je otvorio o. Provincijal *kratkim molitvom* i s nekoliko popratnih pobudnih riječi.

2. Pročitana je *zapisnik prethodne sjednice*, na koji nije bilo nikakvih primjedaba.

3. O. Provincijal je opširno izvijestio definitore o *višednevnom susretu* predsjednika konferencija/federacija početkom lipnja ove godine s Generalnom kurijom u Rimu. Spomenuo je kako je želja Kurije da se prijedlozi Vrhovne uprave dostave svoj braći u Redu, pa će tako materijali i zaključci ovog sastanka biti prevedeni i objavljeni u rujanskom broju "Fraternitas". Zaključeno je da se, slijedom smjernica Vrhovne uprave, tijekom studenoga sazove sastanak braće, ili bar samostanskih poglavara, kao priprava za reviziju Konstitucija, o čemu se već više godina razmišlja u Redu. Možda bi za tu prigodu bilo dobro iz Rima pozvati predstavnika Kurije, koji bi konkretnije mogao progovoriti o toj temi. Na sastanku u Rimu raspravljalo se o daljnjem razvijanju misijskog osjećaja, posebno među mlađim fratriba, pa je Definitorij predložio da se ujedini pozove generalni tajnik za misijsko animiranje, poljski subrat o. Jaroslaw, koji bi u susretu s klericima pokušao poraditi na tome.

4. Definitori su upoznati s dnevnim redom i temama skoroga *međunarodnoga bratskog susreta* u Argentini, početkom siječnja iduće godine, na kojemu će iz naše Provincije sudjelovati, uz generalnoga definitora, o. Miljenka Hontića, naš provincijski ministar, o. Đuro Hontić, i zagrebački gvardijan, o. Zdravko Tuba.

5. O. Provincijal je izvijestio definitore da u Generalnoj kuriji priželjkuju da *ovogodišnji novak* naše Provincije provede godinu novicijata u Asizu, zajedno s talijanskim novacima. O tome će Definitorij donijeti svoje mišljenje na svojem idućem sastanku, kada će biti

razmotrena i molba za ulazak u novicijat našega kandidata Josipa.

6. Nakon nagle smrti o. Marka Planinića otvorilo se pitanje predlaganja *novoga penitencijara* u vaticanskoj bazilici u Rimu. Generalna kurija priželjkuje da se pitanje što prije riješi, uz molbu da predloženi kandidat dobro pozna i njemački jezik. Provincijal je spomenuo da zasad ne vidi neko brzo rješenje, pa će u međuvremenu pokušati pronaći privremeno rješenje, bar do provincijskog kapitula u proljeće iduće godine.

7. *Razno*: o. Josip Blažević je podnio pismene prijedloge o proslavi *Svećeničke godine* u klerikatu, s vrlo konkretnim sugestijama, od duhovnih vježbi vikendima do hodočašća u Ars i tiskanje novih materijala s molitvom za zvanja. Dani otvorenih dana održavali bi se svakog mjeseca, počevši od studenoga ove godine. Definitorij podržava ove prijedloge, a što se tiče materijalnih izdataka, treba predložiti konkretnije načine podmirivanje financijskih troškova.

Na kraju je zaključeno da se prije ljetnih odmora održi sjednica Definitorija, u utorak, 30. lipnja o. g., s početkom u 8,30 sati.

46. sjednica

Provincijskog definitorija održana je u Provincijalatu u utorak, 30. lipnja 2009. Počela je u 10,00, a završila skoro tri sata kasnije. Nazočni su bili svi definitori.

1. Nakon kratke molitve, o. Provincijal je pročitao nekoliko misli iz *Duhovnog uvoda* 1. poglavlja i još neke kraće odlomke iz naših Ustanova.

2. Pročitana je *zapisnik prethodne sjednice*, na koji nije bilo nikakvih primjedaba.

3. Definitorij nije razmotrio pristigle *molbe za polaganje jednostavnih zavjeta* petorice naših ovogodišnjih novaka, već je odluku odgodio do iduće sjednice, budući da još nije izvršen pismeni ispit volje svakoga pojedinog kandidata.

4. Pročitana je molba *fra Zlatka Vlaheka* da mu se dopusti polaganje svećanih zavjeta. Nakon što su pročitani pisani izvještaji njegova rektora i generalnog vikara Reda, koji je prethodno saslušao svu njegovu subraču, Definitorij se balotacijom izjasnio da se fra Zlatku dopusti polaganje svećanih zavjeta.

5. Odgojitelji naših zavoda izvijestili su Definitorij

o novim kandidatima. Do časa održavanja ove sjednice prijavljen je jedan sjemeništarc (Karlo Vidmar iz Cresa, I. razred), dok su pismenu molbu za postulaturu dostavila dva kandidata (Dinko Poljak iz Slavenskog Broda i Milan Gelo iz Livna). Što se tiče početka godine novicijata našega ovogodišnjeg maturanta Josipa Ivanovića, Definitorij se pozitivno izrazio o njemu, ali smatra da bi bilo povoljnije da ne bude sam u novicijatu, pa će ovaj sljedeću godinu nastaviti kao student teologije u postulaturi naše Provincije u Zagrebu, da bi dogodne ušao u novicijat, kad bi trebalo biti više kandidata.

6. Definitorij je razmotrio neugodnu reakciju nastalu u javnosti objavljivanjem *pisma župnika o. Ivana Miškića* u Bijeniku, kojim najavljuje uvođenje obvezatnoga godišnjega crkvenog doprinosa u župi sv. Maksimilijana Kolbea. Definitorij je podržao odluku o. Provincijala da se Duhovnom stolu u Zagrebu predloži razrješenje o. Ivana od službe župnika na Bijeniku, a kao privremeni upravitelj župe predloži o. Pero Džida.

7. *Razno*: Podržana je želja da i naša Provincija bude *suorganizator* znanstvenog simpozija na temu "Crkva – medicina – alternativna medicina", koji će se od 13. do 15. studenoga ove godine održati u Zagrebu. Ostali su organizatori: Pastoralni institut Zagrebačke nadbiskupije i Hrvatsko katoličko liječničko društvo. - Rješavanje molbe magistra klerika i postulanata o. Josipa Blaževića da se temeljito uredi *nova klerikatska kapelica* u Zagrebu odgođeno je za druga vremena.

47. sjednica

Definitorija Provincije održana je u petak, 17. srpnja 2009. Sudjelovali su svi defnitori osim o. Ljudevita (na odmoru u Puli). Sjednica je počela u 20,00 a završila u 23,45 sati.

1. Sjednicu je otvorio o. Provincijal *kratkim molitvom* i s nekoliko popratnih pobudnih riječi.

2. Razmotrene su i usvojene *molbe naših novaka* fra Stjepana Brčine, fra Marka Jurića, fra Filipa Pušića, i fra Vladimira Vidovića. Misa zavjetovanja predviđena je u Cresu, u crkvi sv. Frane 6. rujna 2009. s početkom u 9 sati. Duhovne vježbe pred zavjetovanje vodi o. Bernardin Filinić.

3. Usvojena je molba samostana sv. Antuna Padoanskoga iz *Vinkovaca* za prodaju starog i kupnju novog automobila.

4. Prihvaćena je ponuda *Grada Zagreba* o kupnji dijela zemljišta samostana Svetoga Duha (uz ogradu voćnjaka) za potrebe proširenja Topničke ulice.

5. Razmatrano je stanje vezano za *otvorena pitanja nekretnina* u vlasništvu Provincije.

6. Razmatrane su pojedinosti uz *neke teškoće* u Splitskom samostanu.

48. sjednica

Provincijskog definitorija održana je u ponedjeljak, 7. rujna 2009., s početkom u 8,45 sati. Bili su prisutni svi defnitori. Sjednica je završena u 12,45 sati.

1. Nakon kratke *uvodne molitve*, pročitan je *meditativni tekst* iz Linićeve knjige "Moliti sa sv. Franjom Asiškim", koji govori o prihvaćanju svih svagdanjih teškoća s radošću.

2. Pročitani su *zapisnici 46. i 47. sjednice* Definitorija, na koje nije bilo nikakvih primjedaba.

3. O. Zdravko Tuba, provincijski egzaktor i voditelj ekonomskih poslova, predstavio je *financijsko izvješće* za drugi kvartal ove godine.

4. O. Josip Blažević predložio je voditelja *duhovnih vježbi u 2010.* i moguće termine. Bosanski franjevac o. Pero Vrabec načelno je prihvatio vođenje obaju turnusa duhovnih vježbi, od kojih bi prvi mogao biti u Zagrebu, od nedjelje navečer 7. do petka o podne, 13. veljače, a drugi u Cresu, od nedjelje navečer, 20. lipnja, do petka o podne, 25. lipnja 2010. Terminu još nisu potvrđeni, pa postoji mogućnost promjene. Kao što je vidljivo, početak i svršetak dana duhovnih vježbi pomaknut je za jedan dan. Umjesto ponedjeljka navečer, kao vrijeme početka, i subote ujutro, kao vrijeme svršetka, duhovne vježbe bi trebale početi u nedjelju navečer, a završiti u petak s objedom.

5. O. Provincijal je izvijestio o susretu *trajnog odgoja mladih svećenika*, koji će se ove godine održati u samostanu sv. Jere u Visu, od 28. do 30. rujna. Susret počinje naznačenog dana prvom Večernjom, a skup se održava na temu "Svećeničke godine". Voditelj susreta bit će o. Pero Džida.

6. U vezi s početkom školske godine i novoga pastoralnog razdoblja, o. Provincijal je istaknuo potrebu mladih svećenika da što prije polože *stručni državni ispit* za vjeroučitelje, a Definitorij se složio da to bude jedan od mogućih prijedloga skoroga provincijskog kapitula, koji bi obvezivao mladomisnike odmah po svršetku pastoralnog praktikuma.

7. O. Provincijal je predstavio detaljan *program proslave Dana Provincije* u Visu, na svetkovinu sv. Jeronima, 30. rujna. Sudjelovat će, uz mlade svećenike koji će prethodno prisustvovati susretu trajne formacije, bogoslovi i postulanti, uz ostalu braću iz Provincije. Računa se da će u svemu biti od 25 do 30 braće. Smještaj, prehrana i mjesto rada bit će u obližnjem hotelu, a liturgijska molitva i euharistijsko slavlje održat će se u crkvi sv. Jere.

8. Budući da 24. listopada ove godine počinje prekapitularno razdoblje, odlučeno je da se formira *Prekapitularna tročlana komisija*, koja ima dužnost pripremiti sve što je potrebno za normalno odvijanje svih prekapitularnih djelatnosti, kao što je izbor za-

stupnika za kapitul i izbor provincijala preko cedulja (što predviđa tri kruga, ako bude potrebno). U Komisiju su izabrani: o. Martin Jaković (predsjednik), o. Nikola Šantek i o. Michael Pavić. Oni će se uskoro sastati i samostalno dogovoriti dinamiku rada. S obzirom na *molitve* predviđene pred održavanje provincijskog kapitula, zaključeno je da budu pridružene molitvama za Generalnu skupštinu Reda, tiskanima na posebnom listiću, a koje počinju u listopadu ove godine.

9. Definitorij je podržao prijedlog o. Provincijala da o. *Maks Herceg*, koji se trenutno nalazi u Beču, bude premješten u creski samostan sv. Frane.

10. Pročitana je molba o. *Žarka Relote* da mu se dopusti produženje ekslaustracije na daljnjih godinu dana. Molba je prihvaćena i bit će prosljeđena Generalnoj kuriji na daljnji postupak.

11. Tajnik, o. Tomislav Glavnik, opširno je izvijestio o svemu što se dosad poduzelo i učinilo za ublaženje i rješenje *situacije splitskog samostana sv. Frane*. Nakon dulje diskusije, zaključeno je da se poduzmu neki konkretni koraci, o čemu su obaviještena braća splitskog samostana, a i ostala braća Provincije.

12. Sljedeća sjednica Provincijskog definitorija bit će na uočnicu svetkovine sv. Franje, 3. listopada 2009. u dopodnevним satima.

provincijski skupovi

TRAJNI ODGOJ

Susret mladih svećenika, 28. rujna do 1. listopada 2009.

Samostan sv. Jere, VIS

Ponedjeljak – 28. rujna

Polazak iz Splita: 28. rujna 2009.

Raspored vožnje:

trajekt: 9.30 sati > Vis 11.50

16.30 sati > Vis 18.50

katamaran: 19.00 sati > Vis 20.15

20.00 sati: Večera i noćenje

N. B. Za braću koja stižu prijedpodne ručak nije predviđen, već se svatko sam snalazi.

Utorak – 29. rujna

8.00 sati: Doručak

8.45 sati: Jutarnja

9.30 sati: Predavanje

- I. predavanje, o. Pero Džida

10.30 sati: Pauza - kava

11.00 sati: Predavanje

- II. predavanje, o. Provincijal

13.00 sati: Ručak

17.00 sati: Večernja i pobožnost

18.00 sati: Euharistija

20.00 sati: Večera i noćenje

Srijeda – 30. rujna

BLAGDAN SV. JERONIMA

8.00 sati: Doručak

8.45 sati: Jutarnja – predvode bogoslovi

9.30 sati: Predavanje

- pozdrav, o. Provincijal

- I. predavanje, vlč. Marijan Koren

- II. predavanje, o. Orlando Todisco

10.30 sati: Pauza – kava

11.00 sati: Okrugli stol – plenum – razgovor s predavačima

13.00 sati: Ručak

17.00 sati: Večernja i euharistijsko klanjanje

- Meditacija na temu Svećeničke godine –

o. Ljudevit Maračić

- molitva za potpuni oprost u Svećeničkoj godini

18.00 sati: Svečana Euharistija

20.00 sati: Večera i noćenje

Četvrtak – 1. listopada

Raspored vožnje za četvrtak:

trajekt: 5.30 sati > Split 7.50

13.30 sati > Split 15.50

katamaran: 7.00 sati > Split 8.15

Za slavlje svetih misa potrebno je ponijeti albu i stolu bijele boje.

N.B! Molitveno-duhovni program i mise održavaju se u našoj crkvi sv. Jere.

Spavanje, obroci i predavanja bit će u hotelu "Vis".

DAN PROVINCIJE

Blagdan sv. Jeronima

Samostan sv. Jere, VIS

Srijeda – 30. rujna

BLAGDAN SV. JERONIMA

8.00 sati: Doručak

8.45 sati: Jutarnja – *predvode bogoslovi*

9.30 sati: Predavanje

- pozdrav, o. *Provincijal*

- I. predavanje, vlč. *Marijan Koren*

- II. predavanje, o. *Orlando Todisco*

10.30 sati: Pauza – kava

11.00 sati: Okrugli stol – plenum – razgovor s predavačima

13.00 sati: Ručak

17.00 sati: Večernja i euharistijsko klanjanje

- Meditacija na temu Svećeničke godine - o. *Ljudevit Maračić*

- molitva za potpuni oprost u Svećeničkoj godini

18.00 sati: Svečana Euharistija

20.00 sati: Večera i noćenje

iz naših samostana

LIJEVANJE ZVONA ZA CRKVU SV. ANTUNA PADOVANSKOG U ZAGREBU

U ljevaonici Grassmayer u Innsbrucku 3. srpnja izljevna su zvona za crkvu sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu, koja je nedavno konačno dobila zvonik. Veće zvono - teško čak tonu i pol - donirala je gđa Ksenija Abramović, dok je manje zvono, od 1070 kg, donirala gđa Dubravka Mandić. Kao kume zvona nazočile su i njihovu lijevanju, uz gvardijana samostana Zdravka Tubu i provincijala Đuru Hontića. Uz dva hrvatska zvona tada su izljevna i četiri zvona za njemačku župu sv. Panteleiona (od kojih je najveće bilo teško 800 kg) - čemu je nazočilo pedesetak župljana sa svojim župni-

kom - te zvona za evangeličku kapelicu u Glashüteu u Njemačkoj i za dvije pravoslavne crkve u Rumunskoj. Prije čina lijevanja nazočni su izmolili blagoslovnu molitvu koju je predvodio njemački župnik, a zatim su na hrvatskom jeziku zamolili Božji blagoslov za slitinu iz koje će se izliti zvona što će zvati narod Božji na molitvu i davanje hvale Bogu. Molitva na hrvatskom razveselila je napose dva ljevača Hrvata, koji već 18 godina rade u Grassmayeru na lijevanju zvona. Ljevaonica Grassmayer ima tradiciju od 1599. godine, a s njom su posjetitelji bili upoznati tijekom razgledavanja malog muzeja ondje uređen, posvećena izradi zvona u prošlosti i sadašnjosti. Svi su nazočni s velikim divljenjem i poštovanjem svjedočili lijevanju zvona, a s posjeta ljevaonici vratili su se s novim uvidom u njihovu veličanstvenu vrijednost i značenje koje imaju u ljudskom životu. Zvona, naime, svojim moćnim i milozvučnim zvukom pozivaju i okupljaju žive ljude da hvale i slave Boga, a mrtve oplakuju i prate na putu u vječnu domovinu. Završna obrada zvona predviđena je za sredinu kolovoza, nakon čega će se zvona i dopremiti u Zagreb.

BLAGOSLOVLJENE NOVE KLUPE U CRKVI KRALJICE MIRA U PODRUTAMA

Blagoslov klupa i zahvala donatorima bila je na svetoj misi o blagdanu Kraljice Mira, 12. srpnja 2009. Svetu misu predslavio je župnik o. Igor Horvat u koncelecijaciji s o. Antom Gašparićem i o. Nikolom Šantekom. Uz brojne župljane i goste sv. misi su nazočili i g. Darko Koren, koprivničko-križevački župan, g. Predrag Štomar, varaždinski župan i g. Darko Hrenić, gradonačelnik Novog Marofa.

naši mladi

MALO SJEMENIŠTE

Tijekom drugoga polugodišta školske 2008./09. godine u sjemeništu su živjeli Josip Ivanović, maturant, i Ivan Franjić, trećaš. Ovogodišnji maturanti Nadbiskupske klasične gimnazije svoju školsku godinu završili su 14. svibnja o. g. svečanom svetom misom "Te Deum" u sjemenišnoj crkvi Presvetoga Srca Isusova na Šalati. Misu je predslavio ravnatelj škole vlč. Marijan Frančić, a propovijedao je vlč. Matej Glavica. Iza mise održan je prigodni domjenak u školskoj športskoj dvorani za sve roditelje i prijatelje maturanata. Naš maturant Josip Ivanović bio je u pratnji o. Ivana Bradarića, magistra, i o. Josipa Blaževića. Završetak su proslavili u restoranu "Gračanka". Svoj posljednji dan maturanti su proveli u prirodi u Čučerju.

Dana 22. svibnja započeo je susret redovničkih sjemeništara i njihovih odgojitelja iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Zagrebu (Dubrava). Organizator je bila Hrvatska kapucinska provincija sv. Leopolda Bogdana Mandića. Uoči svetkovine Duhova naši sjemeništari sudjelovali su s ostalim mladima iz Hrvatske na hodu sv. Antuna od Camposampiera do Padove (25 km). Blagdan sv. Antuna proslavio se u punom žaru u zagrebačkom antunovskom svetištu kao i u našem malom sjemeništu, čiji je sv. Antun zaštitnik. Bili su svjedoci brojnih događanja, poput akademije "Posljednjih 100 godina", blagoslova zvonika vanjskoga svetišta te tijelovske procesije.

Maturant Josip Ivanović tijekom mjeseca lipnja pristupio je obrani naturalnoga rada iz grčkoga jezika na temu "Sveti Pavao – apostol naroda" kod mentorice prof. Zdravke Martinić-Jerčić. Potom je pristupio pismenom i usmenom dijelu mature, koju je odlično obranio. Završetak mature proslavio se i u samostanskom klaustu u bratskom raspoloženju. Dana 30. lipnja na 46. sjednici provincijskog definitorija razmotrena je Josipova molba za ulazak u novicij, ali je, zbog trenutne situacije, odlučeno da pričeka godinu dana i studira na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Za-

grebu. Također, zajedno s klericima fra Josipom Petonjićem i fra Nikolom Degačem, boravio je u Italiji od 15. srpnja do 17. kolovoza na učenju jezika.

Sjemeništara Ivan Franjić, završivši školsku godinu i školske obveze, proveo je nekoliko tjedana na "službi" u samostanu sv. Frane u Cresu. Krajem mjeseca kolovoza zajedno sa svojom generacijom išao je na naturalno putovanje u Italiju te je posjetio Rim, Asiz, Napulj, Pompeje i Padovu.

Magister o. Ivan Bradarić tijekom ljetnih praznika zajedno sa suradnicima uredio je sjemenišne prostorije. Novu školsku godinu započeli su: četvrti razred – Ivan Franjić iz Vetova; prvi razred: Denis Vuković, iz župe sv. Josipa Radnika (Sisak – Galdovo) i Karlo Vidmar, iz župe sv. Marije Velike (Cres), pri samostanu sv. Frane. Inače, obojica novih sjemeništara bili su aktivni ministranti u svojim župama i samostanima.

Broj članova na "drugom katu" zagrebačkoga samostana povećan je na deset osoba. Sada broji sedmoricu bogoslova, a to su: fra Josip Petonjić, fra Mario Šagolj, fra Nikola Degač, fra Stjepan Brčina, fra Vladimir Vidović, fra Marko Jurić i fra Filip Pušić, uz trojicu postulanata, a to su: Dinko Poljak (Slavonski Brod), Milan Gelo (Livno) te Josip Ivanović.

Na kraju ovoga kratkog izvještaja o gotovo svim našim odgojnim ustanovama, želio bih osobno izraziti zahvalnost fra Ivanu Bradariću, magistru sjemeništara, na njegovu brižnom i očinskom vodstvu tijekom našega srednjoškolskog obrazovanja i odgoja.

Josip Ivanović

POSLEDNJI DANI NOVICIJATA

U samostanskoj crkvi sv. Frane u Cresu, u nedjelju 6. rujna 2009. godine pod svetom misom u 9 sati, fra Filip Pušić, fra Marko Jurić, fra Stjepan Brčina i fra Vladimir Vidović položili su u ruke oca Provincijala Đure Hontića svoje prve redovničke zavjete.

Euharistijsko slavlje i sam obred zavjetovanja predslavio je otac Provincijal uz koncelebraciju domaćeg župnika i uz prisutnost brojne braće iz cijele Provincije. Bili su predstavnici samostana iz Vinkovaca, Vinkovačkog Novog Sela, Siska, Pule, Splita, Zagreba i dakako braća iz creskog samostana.

Sam obred zavjetovanja počeo je poslije navještaja Radosne vijesti kada nas je naš magistar o. Ferdinand poimence prozvao, a mi smo se odazvali jednostavnim: *"Evo me!"*. Tada smo istupili pred oca Provincijala i na njegov upit što tražimo, odgovorili smo: *"Milost i milosrđe od Gospodina Boga da mu savršenije služimo u bratstvu Reda franjevac konventualaca."* Nakon toga uslijedila je homilija oca Provincijala, u kojoj se

osvrnuo na čitanja dana, ali i uputio nama četvorici riječi podrške, ohrabrenja i poticaja da i dalje budemo ustrajni u svom redovničkom pozivu. Nakon homilije uslijedio je nastavak obreda redovničkog zavjetovanja, ponovno smo istupili pred oca Provincijala i sada smo kratkim *"Hoću!"* potvrdili onaj prvotni *"Evo me!"*. Zatim smo kleknuvši pred oca Provincijala i položivši svoje ruke u njegove izrekli samu formulu zavjetovanja. Uslijedilo je čestitanje oca Provincijala i ostale subraće koja su tim činom potvrdila svoj pristanak za naš ulazak u bratstvo. Svjedoci redovničkog zavjetovanja bili su o. Alojzije Litrić i o. Michael Pavić.

Svečano misno slavlje svojim pjevanjem uvećao je zbog crkve sv. Frane i zbor mladih koji djeluju pri župnoj crkvi. Svečanu asistenciju besprijeckorno su organizirali bogoslovi koji su s nama bili na duhovnim vježbama.

Samom činu zavjetovanja prethodila je i petodnevna duhovna priprava pred prve zavjete, kako i nalažu naše Konstitucije. Duhovnik je bio o. Bernardin Filinić, koji je na izvanredan način protumačio same zavjete kao i drugu materiju koju smo imali za razmatranja tih dana. Od srca mu hvala!

Samostanska crva sv. Frane bila je popunjena našom rodbinom, prijateljima i znancima kao i domaćim

Cresanima, koji su nam došli izraziti podršku na putu našega redovničkog života!

Nakon svečanoga euharistijskog slavlja kao i obreda zavjetovanja uslijedilo je bratsko druženje u samostanskoj blagovaonici.

* * *

Godina novicijata, iako je bila duga, ponekad teška, ipak je brzo prošla. Prigoda je ovdje zahvaliti prije svega jedinome i vječnom, svemogućem Bogu na daru poziva i na njegovoj milosti i snazi u našem odgovoru na taj poziv. Također je prigoda uputiti nekoliko riječi zahvale svima onima koji su nas pratili kroz godinu novicijata. Prije svega tu je naša Provincija i provincijal o. Đuro Hontić, koji su se nesebično zalagali da nam u novicijatu ništa ne manjka.

Riječ zahvale upućujemo također i našim predavačima kroz proteklu godinu, o. Ljudevitu Maračiću, koji se rado odazvao i u dva turnusa održao seriju izvrsnih predavanja iz bogate franjevačke riznice, zatim o. Stanku Mijiću, koji nam je progovorio o sv. Franji, o. Alojziju Litriću, koji nam je tumačio bit i smisao evanđeoskih savjeta. Nadalje, svoju riječ zahvale upućujemo našim dragim sestrama franjevkama misionarkama iz Asiza, sestre Nevenki, sestre Marijani i sestre Ani Mariji, koje su se majčinskom ljubavlju brinule za nas protekle godine. Od srca im hvala i neka dobri Gospodin vidi njihova dobra djela i nagradi ih obilato ovdje i na drugom svijetu. Također zahvaljujemo braći iz svih samostana u Provinciji koji su rado došli na naše prve zavjete. Ponosni smo na to i jako nam je drago.

Ipak, najveća hvala i zahvala ide našim dragim odgojiteljima, o. Ferdinandu i o. Alojziju, i ovdje se koristimo prilikom izreći im iskreno, kršćanski i od srca: "Oprostite i Hvala!" Oprostite na svemu onome što sa naše strane nije bilo u redu, nije bilo lijepo. Oprostite nam naše nemarnosti, naše površnosti i nespretnosti.

Dragi o. Alojzije i o. Ferdinande! Hvala vam za lijepi primjer redovničkog, bratskog, franjevačkog i kršćanskog načina života. Hvala vam što ste imali toliko strpljenja i ljubavi prema nama, hvala što ste nas vodili u našim prvim redovničkim koracima. Bdjeli nad nama očinskom ljubavlju. Sretni smo i blagoslovljeni što smo imali upravo vas za odgojitelje. Postoje ljudi koji ne moraju puno govoriti, ali iz njihovih djela i iz plodova njihova života lako se prepoznaju. Upravo ste to bili vas dvojica, *res non verba* – najbolje vas možda opisuje. Svojim požrtvornim primjerom usadili ste u nas, duboko sam u to uvjeren, trajnu ljubav prema Crkvi, sv. Franji, našoj karizmi i Provinciji. Hvala vam!

Godina novicijata je iza nas, položili smo svoje prve zavjete i nalazimo se na početku, početku jedne nove životne etape. Neki od nas nastavljaju započeti studij, drugi ga tek započinju. Polako idemo dalje do svoga konačnog cilja, a to je potpuno predanje Kristu u služenu Bogu, Crkvi i ljudima.

Majko Marijo, koja si nas čuvala u novicijatu, budi i dalje uz nas, da možemo biti redovnici za 21. stoljeće, odgovoriti zahtjevima i potrebama vremena, kako bismo bili istinsko svjetlo svijeta i sol zemlje.

*Fra Vladimir Vidović
i ostali novozavjetovanici*

iz franjevačke obitelji

XVI. HOD FRANJEVAČKE MLADEŽI "UPRAVI RIJEČJU SVOJE KORAKE"

**Sisak – Bjelovar – Asiz,
25. srpnja – 5. kolovoza 2009.**

Sisak, (IKA) – Započeo je XVI. hod Franjevačke mladeži pod geslom: "Upravi Riječju svoje korake", od Siska prema Bjelovaru, a završetak će biti u Asizu, gradu sv. Franje na blagdan Gospe od Anđela - Porcijukulu. Hod Franjevačke mladeži traje od 25. srpnja do 5. kolovoza. Uz molitvu i radosnu pjesmu u pet dana hoda Framashi će proći kroz Desnu Martinsku Ves, Kloštar Ivanić, Dubravu Vrbovečku i Prgomelje. Za-

tim nastavljaju hodočašće u Asizu i okolici obilježenoj svetim Franjom, čiji sveti život nadahnjuje mlade da nasljeđuju Isusa Krista.

Zagrebačko područno bratstvo Frame i ove godine organizira Hod franjevačke mladeži. Ove godine

sudjeluje sto četrdeset mladih sa gostima iz Splitsko-dubrovačkog područnog bratstva, Berlina i Bosne i Hercegovine.

Ovogodišnji hod započeo je u sisačkoj župi sv. Josipa Radnika, koju vode franjevci konventualci u Galdovu. Sv. misu u 19 sati predslavio je provincijalni ministar o. Đuro Hontić.

Nakon sv. mise bila je večera, a nakon večere nastavilo se radosno druženje uz pjesmu. Spavanje je bilo u prostorijama osnovne škole Galdovo.

Praćeni braćom franjevcima i milosrdnim sestrama Svetoga Križa, mladi će u predstojećim danima, kroz molitvu, druženje, razgovore u skupinama te svakodnevna euharistijska slavlja i kateheze otkrivati poruku Riječi Božje i po njoj upravljati svoje korake.

Ljepotu kršćanskog života u zajedništvu mladi će svjedočiti pjesmom u mjestima kojima će prolaziti, a posebno u petak na bjelovarskom Trgu Eugena Kvaternika. Pokorničkim bogoslužjem i pojedinačnom ispovijedi mladi će se pripremiti za vrhunac hodočašničkog slavlja, primajući potpuni oprost na blagdan bl. Djevice Marije Anđeoske u Porcijunkuli kraj Asiza.

Na kraju sv. mise u Sisku – Galdovo predslavitelj sv. Euharistije o. Đuro zaželio je sudionicima da ih na ovom hodu prema Asizu, ali i životu prati sreća riječi-ma iz pera S. Lice:

Neka te sreća prati

Kamo god pođeš, nađi sreću.

Neka i zemlja i nebo budu skloni tvojim koracima i snovima.

Osloni se na sreću u svakom trenutku, ali ne zaboravi da je i sreći potreban oslonac.

Izmakneš li svoje rame, izmakneš li svoje srce, na koga će se ona osloniti?

Sreća se spremnije udomljuje u životu srčanih.

Spremnije raste pod njihovim dodirima.

Sreća nije samilost života. Ona je njegov blagoslov.

Zato se nikada nemoj zadovoljiti srećom koja ništa ne traži od tebe, koja te ni na što ne potiče.

Sreća koja ne pohađa dubine tvoga bića, hlapi prije no što utaži žeđ tvoga srca. Imaj smjelosti živjeti sretno.

Nemoj dopustiti da ti močvare sitnih, pa i krupnih nevolja, odvrate pozornost s beskrajnih mora sreće.

Previdiš li sreću, sve će ublijediti u tvojim očima.

I bit ćeš manje. Bit ćeš manji.

Vjeruj, zbog sreće si pozvan u ovaj svijet.

Sreća je tvoja božanska baština, tvoja ljudska odgovornost.

Ne iskušiš li sreću, ne dopustiš li joj da te prožme, ništa nećeš razumjeti.

Hod tvoj će te satrti, a tako lako bi te mogao uzdići. Tako lako bi mogao biti sreća onih s kojima živiš.

Tako lako bi s njima mogao naći sreću. Jer sreća je, neizreciva sreća, što ti je darovano biti čovjek.

Sreća je što možeš biti čovjekan i što ljubavlju možeš dotaknuti srce čovjekovo i srce Božje.

Što se s ljubavlju možeš pridodati ovome svijetu.

Sreća je put koji je Bog na ovoj zemlji, na ovom nebu, ugazio za čovjeka. Za tebe.

Bol njegova ne umanjuje istinu njegovu.

I, zato, pođi s povjerenjem, ma što bilo.

I neka te sreća prati.

Doprati sreću u srca onih koje ljubiš.

Stjepan Lice

V. MEĐUNARODNI SUSRET "GIOVANI VERSO ASSISI"

Na petom Međunarodnom susretu mladih koji svaku drugu godinu u Asizu, gradu sv. oca Franje, priređuju franjevci konventualci, čuvari njegova groba, bila je zastupljena i Hrvatska koju je predstavljala skupina od četrdesetak mladih sabranih iz raznih krajeva lijepe naše. Grupa, predvođena o. Josipom Blaževićem, prije Asiza "usput" je obišla i dobar dio sjeverozapadne Italije. Iz Zagreba smo se uputili u ponoć s 29. na 30. srpnja 2009. prema Bariju, u kojemu smo se zadržali do 2. kolovoza, odnosno do početka Međunarodnog susreta mladih u Asizu. Na putu do Barija posjetili smo glasovito svetište sv. Josipa Kupertinskog, čuvenog "sveta letača", ekstatičara i zaštitnika studenata i učenika. Upoznavši se s njegovim životom rado smo mu preporučili vlastite studentske jade. Potom smo svratili do svetišta Tijela i Krvi Kristove u Lancianu. Na tom se mjestu, tijekom jedne mise u VIII. stoljeću, hostija pretvorila u pravo meso, a vino u pravu krv, čiju autentičnost je potvrdila i suvremena znanost svojim metodama. Utvrđeno je, naime, da krv i meso pripa-

daju istoj osobi, i da je meso dio ljudskog srca, što nas se osobito dojmilo. Euharistija, danas od većine kršćana neshvaćena, predstavlja Isusovo Srce! Na putu do Asiza, na Monte Garganu, posjetili smo svjetski glasovito svetište sv. Mihaela Arkandela, potom i San Giovanni Rotondo, grad koji čuva posmrtnu ostatku Patra Pija iz Pietrelcine, sveca sakramenta Pomirenja, čuvenog osobito po stigmama, ranama Isusovim koje je dugi niz godina nosio utisnute u svome tijelu. Nakon oproštaja s ljubaznim članovima Zajednice "Frontiera" (<http://www.comunitafrontiera.it>), čiji smo u Bariju bili gosti, krenuli smo prema Asizu. Naravno, usput smo "navratili" i do Greccia, mjesta gdje je sv. Franjo napravio prve žive jaslice. Prošavši pokraj Spoleta, konačno smo stigli i u Asiz. Preko 500 mladih iz 25 različitih nacija bilo je razmješteno u kampu na periferiji Asiza, pod šatorima i u okolnim raspoloživim prostorijama. Moto ovogodišnjeg susreta glasio je: "Evangelje: to je moj život", pri čemu je svaki dan susreta bio posvećen nekoj epizodi iz Franjinog života (od Franjinog poziva i traženja volje Božje, preko dara braće, potvrde Pravila od strane pape, milosti rada vlastitim rukama, pa sve do Franje molitelja, misionara i evangelizatora). Zajedništvo sudionika već prve noći došlo je predivno do izražaja i na izvanjski način u međusobnom povezivanju vrpčama na kraju molitvenog bdijenja. Uz svakodnevnu jutarnju molitvu i slavljenje svete mise, program je bio dosta dobro i zanimljivo osmišljen. Nakon jutarnje molitve slijedilo bi predavanje koje je simultano prevedeno na sve jezike, uključujući i hrvatski. Već druge noći susreta obilno nas je blagoslovlila "Sestrica Kiša", osobito djevojke u čijem šatoru su im vreće za spavanje poslužile umjesto splava no, na sreću, sve su se održale na površini dok nije stigla služba spašavanja i providjela im smještaj u hotelu. U ponedjeljak prijepodne posjetili smo crkvu sv.

Damjana i crkvu sv. Klare, a u popodnevnom satima u katedrali sv. Rufina svetu misu predslavio je asiški biskup mons. Domenico Sorrentino. U utorak smo, zbog prethodne kišovite noći, umjesto pješice, autobusima hodočastili u Rivotorto, mjesto u kojemu je sv. Franjo živio sa svojom prvom braćom. Stopama sv. Franje i mi smo u srijedu posjetili Svetoga Oca, koji se nalazio u ljetnoj rezidenciji u Castel Gandolfu, a poslijepodne smo proveli u Fonte Colombu, mjestu gdje je sv. Franjo napisao Pravilo. Četvrtak, obilježen temom rada, proveli smo u radu po skupinama, a većine mladih najviše se dojmilo pjevanje što ga je predvodio o. Gennaro, koji to radi na izvanredan način. Navečer smo slavili sv. misu u Gornjoj bazilici koju je predslavio o. Miljenko Hontić, generalov izaslanik na susretu. Petak smo proveli u Porcijunkuli, nekada crkvi a sada bazilici, koju je sv. Franjo za života osobito volio, u kojoj je primio mnogobrojne milosti, i u kojoj je blaženo preminuo. Uz propisane uvijete nastojali smo duhovno profitirati milošću potpunog oprosta. Subota je bila rezervirana za osamu, odlazak u samotište Carceri, gdje smo proboravili cijeli dan u šumi, uz isposnički ručak i svjež zrak. Neki su vrijeme iskoristili i da nadoknade pomanjkanje sna prethodnih noći. Iste večeri imali smo bratsko druženje uz predstavljanje po nacijama; mi Hrvati smo se, s crvenim kravatama ispod vrata, koje nam je za ovu prigodu poklonio g. Marijan Bušić, predstavili Gibonijevom pjesmom "Oprosti". Svi smo bili svjesni da je sljedeći istovremeno i posljednji dan našega susreta, tijekom kojega je misu predslavio general Reda franjevac konventualaca o. Marco Tasca. Na kraju mise svima je podijelio "mandate", male glinene lampice, s porukom da u životu pronosimo svjetlo Kristovo, Riječ Božju, te budemo mirotvorci poput sv. Franje. Nakon dirljivog rastanka, pri povratku u Zagreb, navratili smo još do La Verne, mjesta gdje je

sveti Franjo primio rane. Susret nije bio turizam nego hodočašće. Dok su nam tijela bila izložena vrućini, neispavanosti i naporu pentranja po mjestima gdje je sv. Franjo provodio dane u pokori i molitvi, duša je naša kušala ultrazvuke neba koji su i sv. Franji davali snagu. Za tijelo je ovo hodočašće bilo napor, ali za dušu izobilna blagdanska gozba koju samo poželjeti može.

PODMILAČJE: PROSLAVA 800. OBLJETNICE FRANJEVAČKOG POKRETA

Više tisuća štovatelja sv. Franje okupilo se u nedjelju 30. kolovoza u svetištu sv. Ive u Podmilačju u Bosni i Hercegovini na središnju proslavu 800. obljetnice Franjevačkog reda i pokreta – na franjevačko hodočašće pod geslom “Idi, Franjo, popravi moju kuću!”.

Sudjelovali su članovi svih franjevačkih zajednica iz republika Hrvatske, Bosne i Hercegovine i više europskih zemalja, brojni članovi ostalih redovničkih zajednica te predstavnici vlasti, kulturnih i građanskih institucija, udruga i medija.

Na prigodno uređenom oltaru ispred nove crkve Sv. Ivana Krstitelja, koja se gradi u stijeni na sjevernoj strani doline, hodočasničko misno slavlje uz stotinjak svećenika-franjevaca i osam provincijala predvodio

je o. Josip Sopta, provincijal Provincije sv. Jeronima u Zadru. Pozdravnu riječ uputio je domaćin susreta o. Lovro Gavran, provincijal bosanskih franjevaca.

“Evangelje je i danas moguće živjeti!” bila je glavna misao propovijed o. Josipa Sopte. Istaknuo je da smisao toga slavlja nije hvaliti se sa slavnom prošlošću, nego potaknuti da franjevci i danas budu nošeni istinskim duhom sv. Franje. Zadarski provincijal spomenuo se i utemeljenja Franjevačkog reda, kao i dolaska prvih franjevaca u Hrvatsku. “Evangelje je moguće živjeti ako budemo novi ljudi, ljudi koji će graditi na ruševinama, tješiti žalosne, ozdravljati bolesne. Puno je pred nama

ruševina zla, ali zlo ne smije imati posljednju riječ. Pozvani smo pobjeđivati zlo pružanjem ruku pomirenja, uvijek iznova započinjati, a to može samo čovjek obraćena srca, srca koje ima čistu, ispravnu savjest u skladu s Božjim zakonima. Potrebni su nam novi ljudi, novi duh, nova dobrota, ljudi koji će vjerovati da je evanđelje moguće živjeti na prostorima na kojima djeluju. Molimo danas da budemo ljudi dijaloga, ljudi rasta, koji će uistinu živjeti evanđelje poput sv. Franje, kako bi Gospodin bio središte našeg života”, poručio je provincijal Sopta.

Završnu riječ uputio je o. Željko Tolić, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Susret je vodio o. Benedikt Vujica, profesor iz Sarajeva. Slavlje su uzveličali članovi svih franjevačkih zborova.

Na početku programa plehanski gvardijan o. Mirko Filipović i sestra franjevska Kata Karadža kratko su predstavili život i djelovanje svih muških i ženskih franjevačkih zajednica u republikama Hrvatskoj i BiH od samih početaka, kada su prvi franjevci u Hrvatsku stigli još za života sv. Franje u 13. stoljeću.

Franjevačku obitelj čine tri reda. Prvi franjevački red čine opservanti, konventualci i kapucini. Drugi red je Red sestara klarisa, dok Treći red čine sestre i braća

franjevci u svijetu, kojima se pridružuju sestre i braća u samostanima, a danas postoje 22 muške i 382 ženske kongregacije.

KONFERENCIJA ZA NOVINARE O PROSLAVI 800. OBLJETNICE POSTOJANJA FRANJEVAČKOGA REDA

U organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u petak, 11. rujna u samostanu franjevaca konventualaca na Svetom Duhu u Zagrebu održana je konferencija za novinare na kojoj je najavljen program zaključne proslave 800. obljetnice postojanja Franjevačkog reda od 17. do 19. rujna u Zagrebu.

Govoreći o programu proslave, Stjepan Lice najavio je koncert koji će se održati u četvrtak 17. rujna u 20 sati u crkvi Svetoga Križa u Sigetu. U programu će nastupiti Pjevački zbor "Josip Štolcer Slavenski", klapa Nostalgija, Novo svitanje, Nonet franjevac konventualaca, VIS Prijatelji, glazbenici Berislav Blažević, Anđelko Igrec, Emilio Kutleša, solisti Ana Lice, fra Ivan Matić, fra Šimun Šito Ćorić, te glumci-recitatori Nada Subotić i Rene Medvešek. Voditelji koncerta bit će Tanja Popec, Anja Šovagović Despot i Joško Ševo, redatelj je Krešimir Dolenčić, a autor tekstova je Stjepan Lice i suradnici. Tijekom programa nastojat će se na jednostavan način izreći neki elementi povijesti Franjevačkog reda, osnovne naznake franjevačke duhovnosti, napose povijest franjevačke obitelji u našim krajevima, s time da je posljednjih pedesetak godina izraženije naglašeno. Sve će biti prožeto s mnogo isključivo franjevačke glazbe koja je nastala na ovom području a koju su stvarali članovi franjevačke obitelji i pridruženih njoj. Tijekom programa također će se osvrnuti na nastanak prijevoda Biblije.

Drugog dana proslave, u petak 18. rujna od 20 do 24 sata, također u crkvi Svetoga Križa, održat će se klanjanje koje će predvoditi fra Zvezdan Linić.

Vrhunac proslave bit će u subotu, 19. rujna kada će u 10 sati svečano misno slavlje u zagrebačkoj katedrali zajedno s nadbiskupima i biskupima Hrvatske i Bosne i Hercegovine predvoditi zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Lice je istaknuo kako je u prigodi proslave objavljen CD-ROM "Vječni zaljubljenik" Yvesa Ivonidesa, a sljedećih dana će iz tiska u izdanju Alfe izaći opsežno izdanje "Franjo u hrvatskom pjesništvu".

Provincijalna glavarica Hrvatske provincije sv. Maksimilijana Kolbea franjevki misionarki iz Asiza s. Anica Jureta dala je prikaz pripreve za ovaj jubilej u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Istaknula je kako je prema odluci Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske

i Bosne Hercegovine samostanima i crkvama hodočastio Križ sv. Damjana. "Željelo se stoga da se u ovoj jubilarnoj godini obnova dogodi u nama i našim zajednicama, koja će biti korisna i za cijelu Crkvu i za svijet u kojem živimo", rekla je s. Anica. Križ je svoje hodočašćenje započeo u Zagrebu, 29. studenoga, a u zagrebačkoj regiji posebno je bio dojmljiv Križni put za mlade na Žalosni petak, te Križni put na Cvjetnicu na Ksaveru, koji je predvodio kardinal Bozanić.

S. Anica spomenula je i materijal za Vjeronaučnu olimpijadu objavljen u Malom Koncilu, potom izdanje zbornika o studijskim danima o Spisima sv. Franje.

Spomenula je i proslavu koja se u organizaciji Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincijala održala 30. kolovoza u Podmilačju, te druga događanja koja su obilježila jubilarnu godinu.

O počecima Franjevačkog reda i njegovu razvoju tijekom osam stoljeća govorio je provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca o. Đuro Hontić. On je naglasio kako se ovim obilježava 800 godina usmenog odobrenja kojeg je Franji dao papa Inocent III., dok je pisano Pravilo potvrđeno 1221. godine. Govoreći o značenju Franje Asiškoga danas, Hontić je kratko predstavio Prvi, Drugi i Treći red. Istaknuo je kako danas u svijetu ima oko 4500 franjevaca konventualaca, dok ih je u Hrvatskoj oko 70. Franjevaca (opservanata) u svijetu ima oko 15000, a u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini oko 1100, a franjevaca kapucina oko 50 u Hrvatskoj, a u svijetu oko 12000. Klarisa, koje čine Drugi red, u svijetu ima oko 19500, a u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini oko 45.

Članova samostanskoga Trećeg reda u svijetu ima oko 1000, a kod nas, poznatih kao Franjevci trećoredci glagoljaši, ima 72. Na temelju Pravila samostanskog Trećeg reda razvilo se mnoštvo ženskih redovničkih ustanova (njih oko 400), koje zajedno imaju oko 75000 članica, od toga u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini oko 1300. Hontić je naglasio i značajan udio franjevaca i franjevki u ukupnom broju redovništva u Crkvi.

Kratko se osvrnuo i na početke franjevaštva na našim prostorima, te predstavio hrvatske franjevce i franjevke koji se kao sveci i blaženici štuju u Crkvi: sv. Nikola Tavilić, sv. Leopold Bogdan Mandić, bl. Jakov Zadranin, bl. Julijan iz Bala, bl. Marija Propetog Petković, bl. Alojzije Stepinac (franjevački trećoredac). Tu su još i službenica Božja Majka Klara Žižić, te franjevci za koje je u tijeku postupak za proglašenje blaženim o. Ante Antić, o. Vendelin Vošnjak, o. Aleksa Benigar, fra Ante Tomičić.

Hontić je pojasnio i podjelu unutar Prvog reda, te na kraju podsjetio kako su se franjevci u znak jedinstva okupili ove godine od 16. do 18. travnja u Asizu na Kapitulnu na Rogožinama.

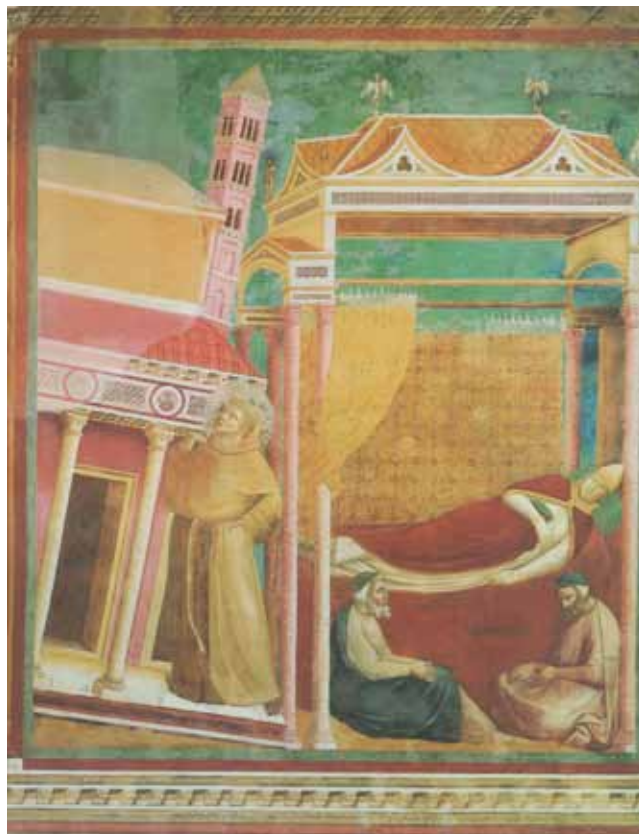
GLASILO VIJEĆA FRANJEVAČKIH ZAJEDNICA U HR I BIH

zaj^odro

Veliki papa Inocent III. sanjao je jednom: vidio je kako se crkva ruši... Ali odjednom iz pozadine izroni bijedno odjeveni čovjek. Objema je rukama podupro građevinu i cijelim se bićem upeo da zaustavi rušenje. I gle: zidine se prestadoše razdvajati, štoviše, kamenje koje je već palo, vratilo se na svoje mjesto. I krov se ponovno nadvio kako bi Svetomu pružio zaštitu i dom. Vjera je ojačala, isto tako i nada a ljudi se iznova sprijateljili...

Bespomoćno je morao gledati kako padaju zidovi, kako se svetinje oskvrnjuju, kako se nezaštićene svemu

izložene... vjera je nestajala, nada klonula a ljubav se u Crkvi gasila...

Slijedeći je dan Inocent III. imao iznenadni posjet. Čim je Franjo prešao prag, prepoznao je Papa u njemu bijednog čovjeka koji je u njegovu snu obnovio crkvu (Usp. LM III,10)

Blaženi je Franjo, gledajući kako Gospodin njegovu braću povećava brojem i zaslugama – kad je već bilo dvanaest vrlo savršenih ljudi koji su bili istomišljenici, a on bio dvanaesti – on, njihov vođa i otac, rekao je jedanaestorici: "... Poći ćemo zato k svojoj majci svetoj Rimskoj Crkvi pa ćemo vrhovnom svećeniku priopćiti što je Gospodin počeo po nama izvoditi da bismo s njegovim pristankom nastavili što smo započeli." ... Išli su radosno i naviještali riječ Gospodnju...." (TD 46)

Gospodinu uzvratimo sve riječima i životom!
**”Sam mi je Svevišnji objavio
 da moram živjeti po načinu svetog Evanđelja.
 I to, u malo riječi i jednostavno,
 dadoh napisati i
 gospodin Papa mi potvrdi”** (OR 14-15).

Graditi Crkvu

Idi, popravi moju Crkvu (TD 13) – to je trajni nalog koji franjevačka obitelj ima ispuniti u školi sv. Franje. U odlomcima koji pričaju o ovoj povijesti pozva toma Čelanski razvija čitavu teologiju gradnje Crkve. U ovaj se okvir uzorno uključuje i Klara Asiška sa svojom zajednicom.

U mnogim su sjevernim zemljama crkve prazne, a redovi nemaju podmladka. Crkva je upadno izgubila na značenju kako za život pojedinca tako i za oblikovanje društvenog života. Zemlje odakle su nekada odlazili misionari, sada su same postale misijske zemlje. Drugačije je sa zemljama Juga....

Franjevačka se obitelj na Sjeveru kao i na Jugu mora u svojoj svijesti vratiti nalogu koji je dobila s križa u Svetom Damjanu i koji mora ispuniti. Riječ je o tome da iznova obnovi kuću Kristovu.

To znači: ona mora graditi Crkvu na temelju koji je sam Isus postavio. Ona sama mora biti Crkva kako ju je Isus zamislio. Međutim, nikada ne smije biti zadovoljna sobom. Naprotiv, ona mora i dalje

- pomagati Crkvi da sve više postaje Crkvom...
- pomagati svim ljudima da pod krovom Crkve nađu zaštitu i zavičaj....

(Lekcija 25).

SASTANCI

Sastanak Povjerenstva za pripravu Vodiča

za završno liturgijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali, 19. rujna 2009.

Odbor za pripremu liturgijske proslave jubileja u katedrali.

Voditelj Odbora fra Benedikt Vujica sazvao je članove Povjerenstva na sastanak u Zagreb, 13. svibnja u franjevački samostan na Kaptolu 9 s početkom u 10 sati.

Bili su nazočni uz voditelja: fra Petar Kinderić, fra Marko Babić, s. Nedjeljka Milanović-Litre, s. Jelica Dolić, fra Željko Železnjak i s. Blaženka Perković iz Tajništva VFZ-a.

Svoju odsutnost opravdano je ispričao fra Bernardin Škunca.

U vrlo konstruktivnom razgovoru članovi su usuglasili svoje pripravljene prijedloge glede pjesama u liturgijskom slavlju te uskladili pojedinosti glede tijeka procesije i samog slavlja u katedrali (osobe, zborove, dirigente, orguljaš i dr.) kako bi prijedlog vodiča bio sastavljen do početka lipnja o.g.

Za pozdrav na početku zamoljen je fra Željko Železnjak da to preuzme. Nije dorečeno tko će od poglavara izreći na kraju zahvalu.

Molitvu vjernika sastavit će fra Marko Babić sa zazivom: Gospodine, pomози nam da te više ljubimo..

Okupljanje braće i sestara bilo bi kod braće na Kaptolu 9 i procesija bi krenula prema katedrali u 9,30. Cijeli ceremonijal treba usuglasiti s uzoritim kardinalom mons. J. Bozanićem. Odlučilo se da pjevaju naši zagrebački zborovi (Siget, Gospa Lurdska, Sveti Duh, Kaptol 9, Ksaver, i sestre). Zborove će prikupiti na probe i njima zborovima bi ravnala s. Jelica Dolić i fra Pero Kinderić - dirigenti u prezbitariju, a orguljaš bi bio g. Neven Kraljić.

Za razglas, tehničku službu, nošenje Križa preuzet će brigu braća s Kaptola 9.

Bilo je riječi i o zajedničkom obroku nakon slavlja. Mogućnosti i prijedloge iznijet će fra Željko Železnjak na sjednici Vijeća 26. lipnja o.g.

Za sastavljanje Vodiča zamolit će se fra Antu Crnčevića da nam svojim iskustvom u tom pogledu pomogne.

Sastanak je trajao do 12,30. Fra Željko Železnjak, domaćin pozvao je sve na ručak s braćom. Sastanak je završio tako da je svatko pošao kući sa svojim zadatkom.

Sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u HR i BiH u Zagrebu, 26. lipnja 2009.

održana je u novom samostanu braće kapucina u Dubravi. Na sastanku Vijeća sudjelovali su: fra Željko Tolić - Split, predsjednik Vijeća, fra Ivica Petanjak - Zagreb, član Predsjedništva, fra Željko Železnjak - Zagreb, fra Đuro Hontić - Zagreb, fra Josip Sopta - Zadar, fra Ivan Paponja - Zagreb, fra Lovro Gavran - Sarajevo, fra Ljubo Kurtović u zamjeni fra Ivana Sesara - Mostar; s. Franciska Molnar - Đakovo, s. Klara Šimu-

nović - Split, s. Ružica Barić - Dubrovnik, s. Nevenka Grgat - Šibenik, s. Marijana Mirdita - Cetinje, s. Anica Jureta (SFMA) - Zagreb, s. Ivanka Mihaljević - Sarajevo, s. Mila Begić u zamjenu s. Jelenke Puljić - Mostar, brat Mato Batorović - FSR, Jasmina Stojić - Mis. Kristova Kraljevstva;

Nazočni su još bili: fra Marijan Karaula, fra Benedikt Vujica, fra Milan Krišto, asistent Frame u HR, s. Judita Čovo, s. Vitomira Barić, fra Petar Filić, ofm Zagreb.

Svoju nenazočnost ispričale su: s. Domagoja Marić - Zagreb i Irena Fabris - Mala franj. obitelj.

Sastanak je otvorio molitvom fra Željko Tolić, predsjednik VFZ-a.

Nakon molitve pozdravio je nove članove Vijeća koji su u vremenu od prošle sjednice u svojoj zajednici preuzeli službu provincijala i provincijalke: i fra Lovru Gvrana, provincijala provincije Bosne Srebrene i s. Ivanku Mihaljević, provincijalku Školskih sestara u Sarajevu.

Tijek sastanka:

1) Primjedbe na zapisnik sa zadnjeg sastanka VFZ-a

Nazočni su iznijeli manje ispravke u Zapisniku koje će biti unesene u konačnu verziju.

2) Izbor podpredsjednika/ce VFZ-a

Budući da je dovršetkom mandata provincijalke s. Celine Vidak upražnjeno mjesto podpredsjednice Vijeća franjevačkih zajednica prešlo se odmah na izbor podpredsjednika/ce.

Iz Statuta Vijeća pročitao je paragraf koji zahtijeva apsolutnu većinu glasova za službu podpredsjednika. Broj nazočnih s pravom glasa: 18 članova.

U provom krugu **izabrana je s. Ivanka Mihaljević** za podpredsjednicu Vijeća.

3) Obilježavanje Jubilarne godine:

Završno slavlje jubilarne godine: 19. rujna 2009. u 10 sati u katedrali

• TV prijenos, obavijesna sredstva

Fra Željko Železnjak je iznio da je osiguran TV prijenos proslave 19. rujna. Komentator na TV bit će fra Zvezdan Linić. Svakako je važno da se za ovu svečanost tiskaju pozivnice s kompletnim programom.

Pročitano je Pismo-poziv biskupima koje treba prosljediti s napomenom da će program stići kasnije i molbom da svoj dolazak potvrde.

• Vodič kroz liturgiju

O predviđenom tijeku slavlja izvijestio je fra Benedikt Vujica voditelj Odbora za liturgijsko slavlje u katedrali:

- Održane su dvije sjednice tog Odbora u čiji se rad uključio fra Ante Crnčević. Dogovoreni su liturgijski tekstovi (formular mise sv. Franje od 4. X.); slavlje će imati **dvije postajne liturgije**: početna u Samostanu sv. Franje na Kaptolu - formira se procesija na čelu križ iz sv. Damjana, svijeće, kadionica (brigu za to ima fra Milan Krišto) - za vrijeme procesije litanije će pjevati skupina bogoslova Herc. franjevac iz Dubrave (fra Ljubo K.). U procesiju će se složiti Frama, FSR- sestre - knjiga Evanđelja, koncelebranti (misnice za biskupe i provincijale priredit će brat Drago sakristan s Kaptola, ostali će biti u albama koje će donijeti sa sobom).

Druga postaja liturgije jest u katedrali - kod ulaza procesije nastupa pjesmom zbor i liturgijsko slavlje se nastavlja Slavom. Pjevani dijelovi - Klobučarova Misa skladana u čast sv. Franje. Zajedničko pjevanje animirat će fra Petar Kinderić, a zborom će dirigitirati s. Jelica Dolić.

Za ceremonijara je zamoljen vlč. Josip Šimunović - s njim će stupiti u kontakt fra Ljubo Kurtović i preuzeti vježbe s bogoslovima za službu kod oltara.

Umjesto molitve vjernika bit će obred obnove zavjeta na koje će pozvati predsjednik VFZ-a.

Također Odbor predlaže da se na oltar donese novčani prilog za karitativne svrhe što će se prikupiti iz naših zajednica. Zaključeno je da Tajnica VFZ-a napiše dopis svim provincijalatima da uplate svoj dobrovoljni prilog u tu svrhu. Još će se utvrditi način na koji će se to prinijeti u misi.

Liturgijski vodič sadrži: misne tekstove, tijek slavlja i pjesme; Predgovor Vodiču napisat će fra Željko Tolić.

Potrebno je: - prijelom Vodiča prije konačnog tiskanja odnijeti Kardinalu na potvrdu (fra Ivica Petanjak i fra Ante Crnčević); prijelom i broj primjeraka Vodiča: 2000 komada od toga 50 komada u tvrdom uvezu (fra Petar Filić);

- detaljno dogovoriti s TV-ekipom da se prenosi obje liturgijske postaje - Kaptol i Katedrala (fra Željko Železnjak);

- s policijom dogovoriti zaustavljanje prometa na Kaptolu za vrijeme procesije.

Na ovo izvješće bilo je nekih prijedloga i primjedbi:

- Naslov knjižice treba biti moto jubileja: Idi, Fra-

njo, popravi moju kuću!

- Zašto se nije uzela Peranova misa – on je franjevac? – Nakon više “za i protiv” glasalo se s 14 glasova za Klobučarovu misu s tim da se napiše u naslovu da je to misa skladana u čast sv. Franje.

- Duže se raspravljalo o prijedlogu prinošenja novca – novčanog čeka na oltar. Nakon izmjene misli odlučili su o tome glasovanjem: 12 glasova za prinos novčanog dara s određenom svrhom, 2 glasa protiv i 2 suzdržana.

Priopćeno je da vlč. Josip Šimunović ne će biti u Zagrebu u to vrijeme pa će biti potrebno zamoliti fra Antu Crnčevića da preuzme tu dužnost. To će učiniti njegov provincijal fra Željko Tolić.

- Domjenak poslije svečanog liturgijskog slavlja – o tome je iscrpno izvijestio fra Željko Železnjak. Glede prostora postoji mogućnost da se ponudi okrepa za cca 2000 sudionika u blagovaonici i dvorištu bogoslovije na Kaptolu 29. Treba nabaviti šator za dvorište radi mogućeg lošeg vremena.

Nakon izmijenjenih primjedbi (teško je odrediti broj sudionika, poseban ručak samo za biskupe a ne i za provincijale i provincijalke, kamo s jelom što eventualno ostane?) Ovdje se predložilo da se ostatak odnese pučkoj kuhinji npr. na Svetom Duhu kod braće konventualaca.

Ipak se uzvanicima treba ponuditi najbolje a domaćin – provincijali i provincijalke trebaju biti s uzvanicima. Prijedlog se prihvatio s 15 glasova i s 2 suzdržana te predao fra Željku da do kraja utvrdi sve pojedinosti.

- Pismo vjernicima o našoj obljetnici sa strane HBK – o ovoj točki izvijestio je fra Željko Tolić. On će naći braću koja će to **odmah** napraviti i dostaviti na predsjednika HBK. Važno je da to Pismo treba sadržavati prošlost, sadašnjost i budućnost franjevaštva na ovim prostorima.

b) Bdijenje u Sigetu: 18. rujna 2009. navečer

- O bdijenju je izvijestio fra Ivan Paponja – Bdijenje će biti u crkvi u Sigetu u petak 18. IX. i trajat će od 20 do 24 sata a vodit će fra Zvezdan Linić a služit će se knjižicom koju je priredio fra Bernardin Škunca.

c) Program u Lisinskom 17. rujna (navečer)

- O tijeku priprema izvijestio je fra Željko Železnjak, a fra Đuro Hontić je prikazao tekst proslave na pregled svima nazočnima. Bilo je primjedbi na tekst. Zaključeno je da se svima dostavi dorađeni tekst i da svoje opaske dostave pismeno fra Đuri Hontiću ili na Tajništvo VFZ-a.

Iznenadila je vijest da dvorana Lisinski ulazi u fazu hitne obnove koja možda ne će biti gotova do naše pro-

slave. U tom slučaju **ostaje crkva u Sigetu** kao mjesto izvođenja kulturnog dijela obilježavanja našeg jubileja.

Za izvođenje programa angažirani su renomirani umjetnici (Krešimir Dolenčić, Stjepan Lice, Rene Medvešek, Tanja Popec-voditeljica i dr.), a glazbeni dio izvodit će zbor iz Čakovca.

- Tiskanje pozivnica, obavijesnih plakata, programa prikazao je fra Željko Ž. i pokazao probne otiske plakata.

Zaključilo se da svi provincijalati preuzmu pozivnice, plakate i event. karte te ih podijele kako bi se otprilike znalo koliko će biti sudionika.

U razgovoru se predložilo da se u Vodič kroz liturgijsko slavlje unese Uvod sa svim događanjima uz Jubilej kao i neki materijali za novinare. Zaključilo se da se **priredi konferencija za tisak** na kojoj bi se novinarima podijelio prikaz o Jubileju : što se slavi? zašto? gdje? i kako? Taj će tekst prirediti fra Željko Tolić. Na toj bi konferenciji trebali sudjelovati **svi provincijali i provincijalke**.

Dogovoreno je: Konferencija će se održati **11. rujna 2009. u 11 sati u dvorani sv. Franje u Samostanu na sv. Duhu**.

- Poštanska spomen-markica izaći će iz tiska do jubilarne proslave i biti će poslana u 167 muzeja svijeta. BiH je izradila svoju spomen-markicu. Trebat će dogovoriti promociju markice (vrijeme i mjesto).

- Podmilačje – Program za braću i sestre iz župa koje vode franjevci i za one koji se okupljaju oko naših samostana predviđena je jubilarna proslava u Podmilačju 30. kolovoza. Plakat o proslavi i pozivnice podijelio je fra Marijan Karaula. On je najavio i vodič kroz to slavlje u koji bi se unijelo-predstavilo sve naše zajednice.

Odmor – objed

koji su nam priredila braća kapucini okrijepio nas je za nastavak rada u 14 sati.

d) Programi u tijeku:

- Uz provođenje Hoda Križa iz sv. Damjana izrečea su pozitivna iskustva iz svih regija i biskupija. Posebno je zapažen Križni put mladih na Žalosni petak na Ksaveru kao i tradicionalni Križni put na Cvjetnicu predvođen kardinalom mons. Josipom Bozanićem na kojem se nosio taj franjevački križ a sudjelovale sve franjevačke zajednice.

- Franjevački izvori - fra Pero Vrebac, koordinater

tog projekta poslao je pismeno izvješće kao i svoju pismenu ostavku na taj posao.

Usljedila je primjedba da bi se trebalo uzeti kod prijevoda u obzir najaktualnije Izvore koji su kritičko izdanje a izlazi ove godine. Fra Josip Sopta je preuzeo brigu da pribavi to kritičko izdanje a koordinatore fra Peru Vrebca treba zamoliti da uzme u obzir to novo izdanje te ga prenese prevoditeljima kako bi mogli uvrstiti izmjene novog kritičkog izdanja. Sve to poskupljuje taj projekt, ali se nadamo obećanoj donaciji (fra Željko Tolić). Redakcije bi mogle biti gotove do siječnja 2010.

Fra Pero je radi svojih novih obveza u Provinciji otkazao i vođenje Tečaja o franjevačkoj misionarskoj karizmi čiji je ured otvoren u Sarajevu. Što će biti s njim? Svima će činiti da bi TFMK mogao sada biti prepušten animatorima po regijama da ga provode, a da se fra Peru zamoli da nastavi i dovrši koordinaciju izdavanja Franjevačkih izvora. Fra Pero je već obavio veći dio posla i ne bi bilo uputno da se uključuje sada netko drugi. Provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran je suglasan s time ali o tome treba odlučiti kapitularni kongres provincije i sam fra Pero.

Pitanje vođenja Ureda TFMK moglo bi se rješavati u sklopu pitanja ravnatelja FIKM.

- Hrvatski franjevački biografski leksikon – ovih dana bit će predan Leksikografskom zavodu M. Krleža i mogao bi biti tiskan do siječnja 2010., izvijestio je fra Željko Železnjak. VFZ-a se upisalo za preuzimanje 631 knjige. Mogli bismo ugovoriti 1000 komada. Kako će se podijeliti troškovi, prikazat će Zavod. Vijeće će podmiriti troškove dorade našeg teksta stručnjacima koji su u tom poslu bili angažirani prije no što je bio predan Zavodu.

- O radio-emisijama koje su imale franjevačku tematiku izvijestila je s. Judita Čovo koja ih je priređivala.

4) Prikaz polugodišnjeg stanja Blagajne; prijedlog načina prikupljanja potrebnih sredstava za jubilarnu godinu;

Tajnica i rizničarka s. Blaženka Perković iznijela je stanje Blagajne VFZ-a na dan 30. svibnja o.g. Pitanje prikupljanja članarine riješit će se ove godine nešto kasnije kad se utvrdi mogućnost svake zajednice u odnosu na redoviti ulaz iz HKVRP i HUVRP.

Financijska konstrukcija za 17. i 19. rujna: Treba računati s time da treba platiti neke učesnike u kulturnom programu: za zbor iz Čakovca eventualno ručak, snimanje programa 17. rujna na CD. Predloženo je da se zamoli pomoć gradonačelnika gradova u kojima braća i sestre franjevačke karizme djeluju i većih firmi da svojom donacijom pomognu ovu proslavu obljetni-

ce. Za tu opciju bilo je 13 nazočnih članova Vijeća.

Fra Željko Železnjak predložio je da se u ovoj godini učini nešto za slijepe osobe. Prijedlog je da se na brajevom pismu otisne život sv. Franje ili bolje da se na CD govorno snimi Životopis sv. Franje npr. "Vječni zaljubljenik" od Yvesa Yvonides ili od Carla Caretta. Kako nije bilo previše oduševljenja za taj projekt, fra Željko je rekao da će to učiniti Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda.

5) Razno:

- Ostavka ravnatelja FIKM fra Ante Čovo na prošloj sjednici Vijeća trebala je biti riješena na ovoj sjednici.

U diskusiji je rečeno da je Institut postigao svoj ugled svojim radom i važnošću i ne bi bilo uputno zatvoriti ga. Za tu je službu predložen fra Mijo Džolan, provincije Bosne Srebrene. Provincijal fra Lovro Gavran savjetuje da se želje ovog tijela napišu fra Miji i kapitularnom kongresu do 6. srpnja o.g. da u svom rasporedu osoblja provincije oslobodi fra Miju za tu dužnost, ako je on sam prihvati.

- Tajnica VFZ-a: Pročitana je službena ostavka provincijalke ss. sv. Križa, s. Franciske Molnar na mjesto tajnice VFZ-a sestre Blaženke Perković s otkaznim rokom do 30. rujna o.g. Pitanje nove tajnice VFZ-a rješavat će se nakon završetka jubilarne proslave.

- Dopis FSR-FRAMA Trsat za dvostruku pomoć. Odlučeno je da će se novčani dar koji bude donesen kao naš prilog za siromahe u jubilarnog godini uputiti za projekt za pomoć beskućnicima Ruže sv. Franje – koji vodi FSR-Frama Trsat. Glede njihove želje za potporom u pogledu unošenja pojma beskućnik u Nacrt prijedloga zakona o socijalnoj skrbi, zaključeno je da ih se upita da naprave sami taj prijedlog i nama ga dostave kako bismo mogli vidjeti o čemu je riječ.

Iz Zapisnika izdvojila:

S. Blaženka Perković, tajnica VFZ-a

U KRKU ODRŽANA BISKUPIJSKA PROSLAVA 800. OBLJETNICE FRANJEVAČKE KARIZME

Biskupijska proslava 800. obljetnice odobrenja franjevačke karizme održana je 9. svibnja u Samostanu sv. Franje u Krku.

U prvom dijelu proslave bio je susret braće i sestara franjevačkih zajednica iz Biskupije Krk na kojem su bili krčki biskup Valter Župan, župnici župâ u kojima žive i djeluju franjevačke zajednice, redovnici i redovnice s otoka Krka te vjernici iz Krka i okolnih župa. Nazočne su na početku pozdravili domaćini proslave fra Vlado Rožić, gvardijan i fra Ivan Paponja, provincijal, u ime Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša kojoj je Vijeće franjevačkih zajednica povjerilo organiziranje proslave.

U nastavku su sjemeništarc i bogoslovi franjevaca trećoredaca izveli scensku kroniku "Susret sv. Franje i Inocenta III." koji je 1209. usmeno odobrio prvotno franjevačko pravilo. Fra Stjepan Žužić, OFM, iz samostana na otočiću Košljunu iznio je bitne poruke ovog franjevačkog jubileja pozivajući se na pismo Konferencije Franjevačke obitelji Živjeti po evanđelju kojim je najavljena jubilara godina: "Čin zahvalnosti za poziv da živimo po evanđelju i čišćenje sjećanja kao priznanje tamnih strana u našoj obitelji treba nas dovesti do toga da se suočimo s izazovom 'ponovnog utemeljivanja'. Osamstoljetno iskustvo uči nas da, poput Franje, uvijek iznova započinjemo svoj put evanđeoske pokore, to jest obraćenja, koje treba ostvarivati konkretnim djelima...". Nakon njega je Mirko Mišković, sjemeništarc franjevaca trećoredaca, ukratko prikazao povijest Prvoga franjevačkog reda i Trećega samostanskog reda, od sv. Franje do danas, te franjevačku prisutnost i duhovnost u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Slijedilo je predstavljanje franjevačkih zajednica iz Biskupije: franjevci konventualci i njihovi novaci iz Cresa; fra Klement Sršen, OFM, iz Franjevačke provincije sv. Jeronima (Zadar), prikazao je povijest i sadašnjost samostana te provincije u Krčkoj biskupiji, sadašnjih samostana na Košljunu i u Kaboru (Rab) te prijašnjeg djelovanja braće u samostanu u Nerezinama i u Malom Lošinj; sadašnje samostane franjevaca trećoredaca u Krku, na Glavotoku i u Portu kraj Malinske te

u Martinšćici na Cresu prikazao je bogoslov fra Marko Neretljak, spominjući i napuštene samostane na Cresu, u Porozini i pred Osorom; u nastavku su se predstavile franjevke od Bezgrješnog začeca iz Novalje, franjevke misionarke iz Cresa te zajednica milosrdnih sestara sv. Križa koje su prisutne i djeluju u Krku, Portu i Velom Lošinj. Predstavila su se i bratstva FSR-a iz Vrha, Skrpčica, Kampora, Cresa i M.Lošinja. Predstavljanje je bilo protkano franjevačkim pjesmama koje je izvodila glazbena skupina Franjevačke mladeži s Krnjeva.

Euharistijskom slavlju u obnovljenoj crkvi sv. Franje predsjedao je biskup mons. Valter Župan u koncelebraciji s dvadeset i osmoricom svećenika. Poslužitelji su bili bogoslovi i sjemeništarci franjevac trećoredaca te petorica novaka franjevac konventualaca. Počinjući svoju homiliju biskup se pridružio nazočnima "u želji da ovo ne bude smo manifestacijsko i svečano slavlje nego da ova obljetnica poprimi duh i život kojim je bio nadahnut i ispunjen sveti Franjo". Ističući sličnost izazova koje kršćanima pružaju Franjino i naše vrijeme biskup je u homiliji pozvao franjevce i franjevke da se pitaju što mogu učiniti za današnju Crkvu, ljude i svijet... "Karizma svetog Franje je itekako i danas aktualna jer je to, zapravo, karizma evanđelja, samo je treba uistinu provoditi u djelo, treba je živjeti što je moguće više po uzoru na svetog Franju", rekao je biskup na kraju homilije.

U molitvi vjernika braća i sestre franjevačkih zajednica i nazočni vjernici molili su za Božju pomoć za uključivanje u zadaće Crkve našeg vremena današnjeg naraštaja franjevac i franjevki.

Na kraju euharistije Marija Mrakovčić, ministra bratstva FSR-a iz Skrpčica zahvalila je mons. Valteru Županu za njegovu pažnju i podršku te mu u ime nazočne braće i sestara, kao spomen na obljetnicu, darovala zbornik Studijskih dana o spisima sv. Franje. Nakon euharistije priređen je u klausturu samostana bratski domjenak za sve sudionike slavlja.

Proslavu je organizirao odbor u kojem su bili fra Zvonimir Brusač, TOR iz Krka, fra Alojzije Litrić, OFMConv, gvardijan u Cresu, fra Stjepan Žužić, OFM s Košljuna, s. Kristijana Kolić i s. Dominika Zec iz zajednice sestara sv. Križa u Krku i Marija Mrakovčić iz FSR-a; braća Samostana sv. Franje u Krku sa svojim vrijednim suradnicima i suradnicama, sestre sv. Križa iz Krka i Porta te marljivi članovi Franjevačkoga svjetovnog reda iz Vrha i Skrpčica dali su velik doprinos u neposrednoj pripravi proslave i domjenka i u stvaranju radosnog bratskog ozračja na proslavi.

(fra Zvonimir B.)

Izvješća

Radio emisije – u povodu jubilarne godine – 2009.

Siječanj:

Hrvatski katolički radio

Riječ za tebe, duhovna misao:

27. siječnja: Valja se usuditi/Sv. Anđela Meriči

30. siječnja: Anđeo Gospodnji navijestio Mariji...

31. siječnja: "Ja njih volim a oni će meme ubiti..."

Fra Vjeko Čurić

Radio Marija

ZAŠTO ZA TOBOM?

sugovornici:

s. Hedviga, klarisa: o klarisama;

s. Branimira Bedeničić, milosrdna sestra Sv. Križa: pogledom kroz svoju zajednicu o samostanskom trećem redu redovnica;

Lovro Sučić, FRAMA: o FSR-u, FRAMA-i Glasnicima Velikoga Kralja/Framici

veljača:

Radio Marija

STABAT MATER

sugovornik. fra Ambroz Knežić, OFMConv

ožujak:

Radio Marija

FRANJO ZAHVAĆEN KRISTOM RASPETIM

sugovornik: Josip Botteri Dini, akademski slikar

travanj:

Radio Marija

GOSPODIN TI DAO MIR!

sugovornica: Ljerka Mintas-Hodak

svibanj:

Radio Marija

RADOVALE SE ŽENE...

sugovornica: s. Rebeka Anić, ŠSF

lipanj:

Radio Marija

PRIOPĆIVA NAZOČNOST/Franjo i Dominik
sugovornik: Fra Frano Prcela, OP

srpanj:

Hrvatski katolički radio

RIJEČ ZA TEBE, duhovna misao:

6. srpnja: Pjesma i pjevanje u životu Franje Asiškoga

7. srpnja: O nastanku Pjesme stvorova

8. srpnja: Lijepo i dragocjeno Franji Asiškome

9. srpnja: Što ljudi kažu tko je bila Marija Propetog Petković

10. srpnja: Pjesma pomirnica

11. srpnja: Izmjena darova

Radio Marija

SVETA MARIJA ANĐEOSKA ili PORCIJUNKULA

sugovornica: s. Blaženka Perković, milosrdna sestra Sv. Križa

kolovoz

Radio Marija

zaključna emisija

Hrvatski radio

dogovoreno, ali još nije emitirano:

Ante Bekić, urednik i voditelj emisije Znanja i spoznaje

sudionici: dr. Neven Šimac i dr. Renato Matić

s. Judita Čovo ssf

Program proslave jubileja Podmilačje, 30. kolovoza

PROVINCIJALI OFM BOSNE I HERCEGOVINE I HRVATSKE I VIJEĆE FRANJEVAČKIH ZAJEDNICA U HR i BiH

u povodu **800. obljetnice** franjevačkoga pokreta i Reda

organiziraju

hodočašće u Svetište sv. Ive Krstitelja u Podmilačju kod Jajca

u nedjelju 30. kolovoza 2009. godine

Program:

10.30 kratko predstavljanje franjevačkih zajednica

11.00 svečana sveta misa koju predvodi fra Josip Sopata, provincijal iz Zadra

Nakon svete mise bratsko druženje i okrepa na obalama Vrbasa!

Molimo Vas da potaknete vjernike na ovo hodočašće i pomognete njegovo organiziranje!

Zagrebački završni program 17.-19. rujna

800. obljetnica franjevačke karizme

'Franjo, idi i popravi moju kuću'

Pozivamo svu franjevačku braću i sestre na zaključnu proslavu 800. obljetnice franjevačke karizme koja će se održati od 17. do 19. rujna 2009. u Zagrebu

SVEČANI KONCERT
Četvrtak, 17. rujna 2009. u 20 sati
u crkvi Svetog Križa u Sigetu
Sudjeluju:
Pjevački zbor Josip Štolcer Slavenski, klapa Nostalgija, Novo svitanje i Nonet franjevaca konventualaca, Prijatelji,
Berislav Blažević, Anđelko Igrec, Emilio Kutleša, fra Ivan Matić, Rene Medvešek, fra Šito Čorić
Program vode:
Tanja Popec, Anja Šovagović Despot i Joško Ševo

MOLITVENO BDIJENJE
Petak, 18. rujna 2009. od 20 do 24 sata
u crkvi Svetog Križa u Sigetu
Predvodi: fra Zvezdan Linić

SVEČANO LITURGIJSKO SLAVLJE
Subota, 19. rujna 2009. u 10 sati
u zagrebačkoj katedrali
Liturgijsko slavlje predvodi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

Napomena:
Svečani koncert održat će se u crkvi Svetog Križa u Sigetu jer se Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, u kojoj se koncert trebao održati, sljedećih mjeseci obnavlja.

NOVA VODSTVA ZAJEDNICA - OBAVIJESTI

FR. JOSE R. CARBALLO PONOVRNO IZABRAN ZA GENERALA REDA OFM

U četvrtak 4. lipnja, članovi Generalnog kapitula Reda manje braće izabrali su fra Josea Rodrigueza Carballa ponovno za Generalnog ministra Reda. Pod predsjedanjem kardinala Jose Saraiva Martinsa, delegata Svetog Oca, 152 kapitularca su u prvom krugu, dali povjerenje dosadašnjem Generalnom ministru da vodi Red kroz idućih šest godina. Prvi krug glasovanja bio je dovoljan. Nakon službenog proglašenja valjanosti izbora, kapitularci su u procesiji pošli u Porciunkulu, praćeni zvonjavom zvona, mnoštvom kamera od raznih televizijskih postaja i lijepog broja puka koji se okupio za tu prigodu.

Fra Jose Rodriguez Carballo je 119 nasljednik sv. Franje. Do godine 2015. vodit će oko 14 000 Manje braće koji sada žive u 113 zemalja na svijetu.

Novo vodstvo provincije Bosne Srebrene – **fra Lovro Gavran**, provincijalni ministar

- fra Marijan Karaula, prov. vikar
- fra Luka Marković, vijećnik
- fra Mirko Majdandžić, vijećnik
- fra Mato Topić, vijećnik
- fra Pero Vrebac, vijećnik

Sestre sv. Križa – Đakovo: Na treće trogodište potvrđena je provincijalna poglavarica Milosrdnih sestara sv. Križa **s. Franciska Molnar**; provincijalne savjetnice su: s. Suzana Babić, s. Finka Tomas, s. Amalija Kupčerić, s. Slavoljuba Raguž.

Klarise u Požegi: Nakon smrti majke Celine Princip održan je 1. lipnja u samostanu klarisa izborni kapitul u nazočnosti preuzvišenog g. biskupa mons. Antuna Škvorčevića. Za majku opaticu sestre su izabrale **s. M. Piju od Presvete Euharistije Kozjak**, za njezinu

zamjenicu izabrana je s. M. Veronika od Sv. Lica Ivančić i za savjetnicu s. M. Rahela Dobrog Pastira Ban.

Biskup Škvorčević imenovao je franjevca o. Roberta Perišića, ofm za biskupijskog povjerenika za sestre klarise u Požegi.

Novim i obnovljenim članovima vodstava naših zajednica čestitamo i želimo svjetlost odozgor da istinu umiju prepoznati i hrabrost da tu istinu slijede i u novoj Stoljetnici franjevačke karizme!

Jubilarna poštanska markica: U sklopu proslave 800. obljetnice naše karizme izdana je poštanska markica s likom sv. Franje hrvatskog slikara Celestina Medovića.

Tiskovna konferencija: U franjevačkom samostanu na Sv. Duhu u dvorani sv. Franje priredit će se **11. rujna u 11. sati tiskovna konferencija** povodom proslave jubileja 800. obljetnice franjevačke karizme.

NAGRADNO PUTOVANJE POBJEDNIKA VJERONAUČNE OLIMPIJADE 2009.

Putovima sv. Franje

U popodnevnim satima, u ponedjeljak 22. lipnja, hodočasnički autobus krenuo je iz Splita, preko Zadra i Rijeke gdje su se ukrkali ostali hodočasnici, prema cilju našega hodočašća: putovima svetoga Franje. U jutarnjim satima 23. lipnja stigli smo na La Vernu, najsvetije mjesto na svijetu, kako stoji na dovratniku ulaza u samo svetište. Nakon doručka molili smo jutarnju u bazilici koja je posvećena BD Mariji. Slijedilo je razgle-

davanje samoga svetišta. U 11 sati, u kapeli Marije Anđeoske, najstarije kapele na La Verni, slavili smo svetu misu preko koje smo zahvalili Bogu za ove dane.

Nakon toga smo krenuli prema Asizu. Smjestili smo se u Domus Pacis i nakon ručka i kratkog odmora krenuli u razgledavanje. Od Marije Anđeoske pješice smo se uputili prema svetom Damjanu, gdje smo se prisjetili Franjine molitve za životni poziv, Kristova poziva svetom Franju da popravi njegovu Crkvu i prvoga samostana sestara Klarisa.

Slijedećega dana, 24. lipnja, na blagdan svetoga Ivana Krstitelja, nakon jutarnje molitve, uputili smo se u razgledavanje samoga Asiza. Započeli smo s bazilikom svete Klare i susretom s križem iz svetoga Damjana. Druga nam je postaja bila katedrala svetog Rufina i rodna kuća svete Klare.

Prekrasan Asiz sve je oduševio, a poseban dojam na nas ostavila je bazilika svetoga Franje koja je remek-djelo gotičke arhitekture i umjetnosti te rozeta koju su nazvali "najljepšim crkvenim okom svijeta". Freske, tada najpoznatijih umjetnika (Giotto, Cimabue, Simone Martini, Piero i Ambrigo Lorenzetti) tvore "Bibliju siromašnih" i od bazilike čine govoreći hram koji je sposoban spontano komunicirati bez posrednika s čovjekom koji se nalazi u njemu.

U poslijepodnevnom satima obišli smo samotište Carceri i slavili svetu misu koju je predvodio don Ivan Čotić koji je taj dan slavio imendan i sve nas je poslije večere počastio sladoledom.

U četvrtak, 25. lipnja, nakon doručka i jutarnje molitve, pošli smo u Porcijunkulu, crkva-majka cijeloga Reda, gdje smo slavili svetu misu što je bio poseban ugođaj za sve, slaviti svetu misu na mjestu koje ni pod koju cijenu franjevci ne smiju napustiti. Nakon svete mise uputili smo se u razgledavanje: mjesto preminuća svetog Franje, kapelu Ruža i mjesto gdje je obitavao Franjo. U ovoj kapelici svoj novi život u Kristu započinje i Klara.

Poslijepodne smo obišli Greccio i Fontecolombo, gdje smo se čuli o važnosti tih mjesta za Franjin i naš život.

Svanuo je i petak, 26. lipnja, iako vedar i sunčan bio je "tmuran" jer smo postali svjesni da se naše hodočašće primiče kraju i da moramo ostaviti Asiz. Tugu je razbijala nada susreta s Padovom i njezinim najpoznatijim sinovima: sv. Ante i sv. Leopold.

Prvi su se rastanci i tužni zagrljaji dogodili u Riječi, pa u Zadru i konačni oko 1 sat iza ponoći u Splitu, gdje se mnogima bilo teško rastati od svojih novih prijatelja.

Da trud i rad, praćeni molitvom, bivaju nagrađeni svjedoče i pobjednici ovogodišnje vjeronaučne olimpijade koji su iskazanim znanjem i uložnim trudom

osvojili petodnevno putovanje u Asiz i druga Franjina mjesta. Nakon što su se marljivo pripremali i proučavali temu natjecanja "Franjo Asiški u izgradnji Crkve", pri čemu su mnogo naučili o Franji, Klari, Franjevačkom redu, redovništvu i franjevačkim zajednicama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, nagradno putovanje, čije je troškove pokrilo Vijeće franjevačkih zajednica u RH i BiH kao i sami priručnik za srednje škole, bila je prilika da naučeno gradivo utvrde obilaskom mjesta o kojima su do tada samo čitali i slušali. Na put su krenuli osmoškolci iz Splita (Sućidar), Kaštela Staroga, Zadra (Smiljanac), Obrovca Sinjskoga sa svojim mentorima, srednjoškolci iz Zlatara, Splita (Nadbiskupska klasična gimnazija), Čakovca i Zagreba (V. gimnazija) sa svojim mentorima te članovi državnoga povjerenstva.

Voditelj i organizator puta bio je ravnatelj Franjevačkog instituta za kulturu mira fra Ante Čovo.

* * *

Promjene u FIKM: Fra Ante Čovo zahvalio se, zbog drugih obveza u provinciji, na službi ravnatelja FIKM. Franjevačka provincija Bosne Srebrene na molbu VFZ-a stavila je na raspolaganje za tu službu fra Miju Džolana koji je prihvatio ponudu spreman da svoje darove založi u službi tog već u svijetu poznatog našeg instituta.

* * *

S. Tarzicija Čičmak: Prikaz Zbornika Studijskih dana o spisima sv. Franje "VERBA DOMINI MEI"

Zadnjih nekoliko desetljeća i u nas je poraslo zanimanje za spise sv. Franje, kako bi se njegovim vlastitim riječima, iz njegove nutrine, izvukao njegov lik i oživio u ovo naše vrijeme. Proučavanje spisa je važno jer se preko njih najbolje može iščitati nadahnuće koje je sv. Franjo primio i prenio, kao i njegovo shvaćanje i "tumačenje bez tumačenja" toga nadahnuća.

Jedan od pokazatelja da raste zanimanje za Franjine spise na visokoj razini jesu Studijski dani o spisima sv. Franje, održani u Zagrebu od 7. do 8. ožujka 2008. godine. Plod Studijskih dana jest i ovaj Zbornik koji

donosi znanstvene radove predstavljene na Studijskim danima. Zbornik su u biblioteci Brat Franjo u nizu Priručnici knjiga br. 14 zajedno objavili Brat Franjo, časopis franjevačkih zajednica, Vijeće franjevačkih zajednica u HR i BiH te Povjerenstvo za duhovnost pri Vijeću franjevačkih zajednica u RH i BiH. Studijski dani i ovaj Zbornik dokazuju kako među braćom i sestrama naše hrvatske Franjevačke obitelji imamo valjanih stručnjaka, poznavatelja sv. Franje i/ili onih koji su uvelike zainteresirani i zalažu se za proučavanje i promicanje Franjevačkih izvora. Međutim, Studijski dani, kao i Zbornik, pokazuju također premalo zalažanje svih nas na tom polju i kašnjenje spram drugih Franjevačkih obitelji u svijetu. Obilje strane literature nije svakome dostupno, zato je potrebno - a Zbornik je poziv na to - da se mnogi zainteresiraju i osposobe te nastave ono što je ovim prvim Studijskim danima u nas započeto.

Naši Studijski dani uzeli su za moto Franjine riječi iz Pisma vjernicima II, 2 "Verba Domini mei" (Riječi Gospodina mogega), po uzoru na Međunarodni simpozij održan u Rimu 10.-12. travnja 2002., prigodom 25. obljetnice kritičkog izdanja Spisa koje je priredio vrstan franciskolog fra Kajetan Esser. Naš Zbornik nosi isti naslov, a sadrži dvanaest članaka s temama o kojima je također bilo riječi na Međunarodnom simpoziju. Na početku je stavljeno vrijedno kazalo značajnih imena i pojmova, zatim propovijed koju je izrekao varaždinski biskup Josip Mrzljak na misi u Zagrebu-Dubravi, prilikom otvaranja Studijskih dana, a na kraju Zbornik donosi rasprave i slikopis.

Ovo su teme koje su pojedini autori obradili:

1. Nastanak Spisa sv. Franje i stvaranje kanona (Dragan Nimac)
2. Franjini autografi (Renata Mrvelj)
3. Spisi sv. Franje i heretička strujanja Franjina vremena (Rozo Brkić)
4. Spisi sv. Franje u prvom stoljeću povijesti Manje braće (Nikola Vukoja)
5. Spisi i ponovno otkriće franjevačke karizme: doprinos fra Kajetana Essera, 1913.-1978. (Marko Semren)
6. Riječ Božja u spisima sv. Franje (Vinko Škafar)
7. Duhovnjaci (Spirituales) i spisi sv. Franje (Marinko Pejić)
8. Spisi sv. Franje - temelj franjevačke duhovne teologije (Mirko Kemiveš)
9. Od Propositum vitae do Potvrđenoga pravila (Miljenko Šteko)
10. Franjini spisi upućeni sv. Klari: autentičnost i važnost (Tarzicija Čičmak)

11. Franjin duhovni život u njegovim spisima (Đuro Hontić)

12. Spisi sv. Franje u "Pravilu i životu braće i sestara Trećega samostanskog reda sv. Franje" (Z. Brusač)

Sam pogled na te teme daje nam uvid u bogatstvo sadržaja kojim raspolaže Zbornik kao i raznolikost pogleda pod kojima su promatrani Spisi sv. Franje.

Na samome početku riječ je o nastanku Spisa sv. Franje i stvaranju kanona (Dragan Nimac). Autor je posvetio pažnju karakteristikama Spisa i Franjinoga stila, što je uvelike pridonijelo i zahtijevalo stvaranje kanona Spisa. Zanimljiva je činjenica da sve do prošloga stoljeća širem krugu ljudi nisu bili poznati niti dostupni svi Franjini spisi, a u redovničkim zajednicama prednost su imali spisi legislativnoga sadržaja: Potvrđeno pravilo i Oporuka. Autor donosi kratki pregled različitih zbirka spisa, nastalih na različitim mjestima i različitim povijesnim trenutcima. Zatim donosi kratki pregled različitih izdanja Spisa, od L. Waddinga 1623. g. pa do 20. st., do Kajetana Essera koji je svojim kritičkim izdanjem kanona Spisa 1976. g. najzaslužniji za daljnja izdanja. Autor mu posvećuje više pažnje i to s vrlo kritičkim pristupom. Naime, premda je Esserovo izdanje vrlo zaslužno, mnogi noviji franciskolozi objektivnije pristupaju Franjinim Spisima.

Kad je riječ o stvaranju kanona, ne mogu se zaobići najvažniji Franjini spisi: autografi, tj. spisi koji su autentično Franjini. O tome govori članak "Franjini autografi". Među tridesetak Spisa sv. Franje nalaze se i tri autografa: Pohvale Bogu Svevišnjemu i Blagoslov bratu Leonu na asiškoj kartuli te Pismo bratu Leonu na spoletskoj kartuli. Postojanje autografa od neprocjenjive je vrijednosti jer pokazuju Franjinu kulturu, njegova iskustva, unutarnje stanje. Oni su prigodni spisi i upućeni jednoj osobi. Za stručnjake su to najbolji spisi jer su osobniji i manje obrađivani, bolje donose Franjin duh. Autorica članka (Renata Mrvelj) o svakom autografu postavlja najprije pitanje autentičnosti, zatim osobitosti, a napose znanstvena istraživanja, koja su vrlo zanimljiva sa svojim zaključcima. Autografi, Franjini najosobniji i najtopliji spisi - zaključuje autorica - dragocjena su nam ostavština za bolje poznavanje osjećaja sv. Franje, franjevačkoga bratstva i autentičnosti franjevačke duhovnosti.

Spisi sv. Franje nastali su u određenom povijesnom trenutku. Franjo i njegova braća nisu sami niti jedini navjestitelji Evanđelja. Naime, Franjino vrijeme, društvo i Crkva obilježeno je određenim krizama, pa se kao odgovor na njih pojavljuju mnogi laički pokreti koji su za sebe tvrdili da autentično žive Evanđelje te su kao takvi pozvani propovijedati ga puku. Većina tih pokreta bili su heretici. Rozo Brkić u članku "Spisi sv. Franje

i heretička strujanja Franjina vremena” upoznaje nas s dva najpoznatija heretička strujanja Franjina vremena: katar i valdezi. Obje struje nastale su kao reakcija na društveno i crkveno ozračje. Autor donosi općenita obilježja njihova nauka, na što se onda nadovezuje Franjin odgovor na te hereze u njegovim Spisima. Sv. Franjo je snagom svoje posvemašnje ukorijenjenosti u Evanđelje zauzeo stav potpune podložnosti Crkvi. U svojim spisima on neprestano ustraje na potrebi da on i njegova braća budu katolici. Time se jasno odjeljuje od onih koji to nisu, tj. od heretika. Kajetan Esser je, kako kaže autor, više puta istaknuo antiheretičke sadržaje u Spisima sv. Franje. U njima se zrcali Franjina kristologija i antropologija, odnos prema Crkvi, hijerarhiji, euharistiji, Mariji Bogorodici, Časoslovu i pokori, svemu stvorenome, čime gotovo redak po redak usmjerava sebe i svoje prema onom što je katoličko. Mansellijeve riječi o Pjesmi brata sunca, koje autor navodi, mogle bi se primijeniti na sve Franjine spise, naime da su oni “tiha polemika protiv” heretika. Franjini spisi svjedoče o njegovoj ljubavi, podložnosti, poslušnosti i vjernosti Crkvi i “Gospodinu Papi” i daju nam naslutiti kako je za njega biti katolik i katolički puno više i dublje nego li mi to danas držimo.

Članak “Spisi sv. Franje u prvom stoljeću povijesti manje braće” (Nikola Vukoja) želi nam prikazati prisutnost i odjek Franjinih spisa u životu manje braće u 13. st. Poznato je da je sv. Franjo često u svojim pismima preporučivao i zaklinjao braću neka ih čitaju, čuvaju, prepisuju i drugima daju. To svjedoči o njegovu uvjerenju da su njegove poruke i poticaji koje je braći pismeno upućivao važni za život i poslanje njegova bratstva. Braća su nakon Franjine smrti davala prednost legislativnim sadržajima: Potvrđeno pravilo i Oporuka. Na zanimljiv i veoma opširan način autor donosi prikaz koliko su Franjo i njegovi spisi prisutni u zakonodavnim dokumentima: Konstitucijama i odredbama Generalnih kapitula i u prvim tumačenjima Pravila. Autor se također pozabavio i papinskim bulama izdanima za Franjina života i poslije, da vidimo koliko je njegova osoba prisutna i u kakvu odnosu s Rimskom kurijom. U tim se dokumentima Franjo pojavljuje upravo kakav je htio biti: malen, neznatan, jednostavan brat, nikakav poglavar niti autoritet, brat među braćom i sa braćom, bez ikakvih povlastica. Ovaj veoma koristan članak može nas utješiti kako je stanje u Franjevačkoj obitelji danas mnogo i neusporedivo bolje s obzirom na prisutnost Franjine osobe, njegove misli i riječi u našim projektima, dokumentima i apostolatu. No, samo navođenje njegovih riječi, kojima mnogi suvremeni franjevački dokumenti vrve, ne znači da smo napredniji od braće iz 13. st. Zato nas autor članka na kraju podsjeća kako ne bismo smjeli

precjenjivati ulogu Utemeljitelja, koji ne može rješavati naša današnja pitanja i probleme, nego želi da postanemo odgovorni i kreativni. Velika je Franjina povijest, a velika je i ona koju mi danas imamo graditi.

Trebala su proći stoljeća da se Franjino ime počinje češće spominjati, njegovi spisi prikupljati, proučavati, uspoređivati i napokon objavljivati te da se predaju njegovim sljedbenicima i cijelom kršćanskom svijetu, i šire. Gdje su stala manja braća u 13. st., pa i kasnije, postavio je, ili bolje, ponovno započeo K. Esser. O tome nam progovara Marko Semren u svom članku: “Spisi i ponovno otkriće franjevačke karizme: doprinos fra Kajetana Essera (1913. - 1978.). Autor je ovaj članak podijelio na dva dijela: u prvome donosi biografiju K. Essera, kojega nam predstavlja kao istraživača, obnovitelja i učitelja, svećenika, brata radničke omladine i angažiranog franjevca u Redu; u drugome dijelu govori o Esserovom ponovnom otkriću vrijednosti Spisa sv. Franje, što ga je dovelo do samoga Utemeljitelja, o njegovom kritičkom studiju Spisa, doktorskoj disertaciji na temelju Oporuke, kritičkom izdanju Opuscula, studiju Pravila, što ga je dovelo do ponovnog otkrića karizme Reda i napokon o njegovom povijesno-duhovnom tumačenju Pravila kojim je htio ujediniti sva tri ogranka Prvoga Reda. Zahvaljujući Esseru, Spisi su postali prvi izvor, istaknute važnosti, za upoznavanje sv. Franje i uspoređivanje s onim Franjom kakvim nam ga predstavljaju prvi životopisci. K. Esser bez sumnje spada u pionire o istraživanju sv. Franje i njegovih Spisa, koji su bitni izvor franjevačke karizme Reda, njegovu autentičnost te apostolsku i obnoviteljsku snagu. Esserov je veliki doprinos u tome što nam je predao Franjevačke izvore kao “živi glas” sv. Franje koji svjedoči o “životu prema svetom Evanđelju”. Premda je njegov istraživački rad u današnje vrijeme premašen, revidiran i s napretkom tehnike došlo se do novih spoznaja, ipak su nam njegova mukotrpna i strpljiva istraživanja dragocjena i poticajna.

Ima pojmova koji nam se čine nespojivima sa sv. Franjom. To su, primjerice: teologija, znanost, filozofija i sl., a mogli bismo reći i Biblija, biblijske znanosti i metode. S time se susrećemo u članku Vinka Škafara: “Riječ Božja u Spisima sv. Franje”. Autor članka najprije progovara o hermeneutskim načelima tumačenja Riječi Božje u srednjemu vijeku, s osvrtom na hermeneutiku kod sv. Franje, zatim o Riječi Božjoj u Spisima općenito te prelazi na pojedine svetopisamske knjige najzastupljenije u Spisima. Izdvajamo: sinoptička evanđelja su temelji franjevačke građevine; ona su nam dala ime: manji i braća, duh blaženstava i takozvano evandeosko Zlatno pravilo primijenjeno u životu bratstva. Ivanovo evanđelje je unutarnost te građevine; ono nas usmjerava na duh i istinu, na slijeđenje Dobroga

Pastira, služenje (odatle naziv ministri), tj. pranje nogu drugima. Na nj se nadovezuju i ostali ivanovski spisi: Prva Ivanova poslanica koja je svojom definicijom "Bog je ljubav" osvojila Franjino srce i Otkrivenje koje svojom nebeskom liturgijom oblikuje Franjinu molitvu. Iz Prve poslanica sv. Petra Franjo je preuzeo pojam "slijediti Kristove stope", srž njegova života, kao i biti putnik i stranac ovdje na zemlji, bez benediktinske "stabilitas loci". Pastoralne poslanice i psalmi također su prisutni u Spisima. Franjo nije Sveto pismo samo navodio, on ga je upio i ugradio u cijelo svoje biće. To je značenje riječi: "Živjeti na način svetoga Evanđelja".

O tome što znači to Franjino "živjeti Evanđelje", koja je, zapravo, bila njegova prava nakana i misao, progovara sljedeći članak: "Spirituales i spisi sv. Franje" (Marinko Pejić). Riječ je o važnome pitanju za Franjino bratstvo nakon njegove smrti, koje je podijelilo braću na dvije skupine: fratre zajednice i duhovnjake (spirituales). Prvi su smatrali da je Franjin način života samo prva etapa u razvoju bratstva, koje sada mora ići putem raznih promjena i preobrazba, što je autor nazvao, citirajući vrsnoga mediovalistu G. G. Merloa, "metamorfoze franjevaštva"; drugi su, u manjini i proganjani, uzimali sv. Franju i njegove spise doslovno, smatrajući da je u njima autentična nakana sv. Franje. U polemici između te dvije skupine nastali su mnogi njihovi spisi, koji nam daju uvida u njihovo shvaćanje sv. Franje, njegova djela i vrednovanje njegovih spisa. Autor se zaustavlja na likovima Ubentina Kazalskoga i Anđela Klarenskoga, jer je uz njih najviše vezano formiranje korpusa spisa koji donose svjedočanstva iz prve ruke, naročito brata Leona. Vodeći duhovnjaci pokazali su veliko zanimanje za Spise sv. Franje, ne samo za Pravilo i Oporuku. Njihov zaključak je veoma važan: primjer života sv. Franje i tradicija njegovih prvih drugova jesu neka vrsta neophodnog životnog ambijenta za ispravo tumačenje Pravila. Doprinosi duhovnjaka je i u tome što su istinsku Franjinu nakanu iščitavali ne samo iz Pravila i Oporuke, nego i iz ostalih spisa, kao Opomene, Pisma, i posebice Nepotvrđeno Pravilo. Ovaj članak je poticaj da se i u nas poradi oko boljeg upoznavanja ovog razdoblja franjevaštva, budući da postoje najnovije studije i istraživanja o tome.

Temom "Spisi sv. Franje - temelj franjevačke duhovne teologije" autor, Mirko Kemiveš, prikazuje nam Franjine Spise kao prvorazredne dokumente i svjedočanstva njegova duhovnog života, kao i svjedočanstva korjenitog načina življenja toga duhovnog iskustva. Kao sljedbenici sv. Franje, dionici smo te njegove posebne karizme, i pozvani ponovno otkriti i vrednovati Spise koji spadaju u temelje franjevačke duhovnosti. Autor nam progovara o duhovnosti općenito, o po-

sebnoj franjevačkoj duhovnosti, o glavnim izvorima duhovnosti te o samim Spisima sv. Franje. Autor na kraju ističe kako je sv. Franjo učitelj duhovnosti riječju i životom, a to daje posebnu vrijednost i njegovim Spisima, koji su plod bogatog duhovnog života. Želja je autora da svatko od nas ispiše svoje "spise" koji će kasnije posvjedočiti i o našem duhovnom životu.

Na ovaj članak mogli bismo nadovezati onaj Đure Hontića, "Franjin duhovni život u njegovim spisima". Autor odmah na početku priznaje kako su Spisi veliko duhovno blago te nam i danas progovaraju o Franji i njegovom duhovnom životu istom svježinom kojom su i nastali. Osnovni sadržaj i poruka koju nam sv. Franjo daje u svojim spisima jest usmjerenje prema Bogu. Iz Spisa iščitavamo sve karakteristike i elemente Franjine duhovnosti. Autor nabraja mnoge, ali posebice ističe Franjinu vjeroispovijest u NPR 23, 1-6, njegov teocentrizam, kristologiju, ekleziologiju i antropologiju, usmjerenost na Riječ Božju i utemeljenost na Svetome pismu, sveobuhvatno viđenje Boga, čovjeka i svijeta itd. Osobitu pažnju posvećuje Kristovim naslovima u Franjinim spisima, koji za sv. Franju nisu samo izričaji nego proživljeni sadržaji.

Kad je riječ o Spisima sv. Franje, onda se trebamo zaustaviti i na zakonodavnim tekstovima, jer su oni igrali veliku ulogu u razvoju franjevačkoga pokreta. Miljenko Šteko u svom članku "Od Propositum vitae do Potvrđenog pravila" veoma opširno opisuje put koji je bratstvo prešlo od one skromne skupine koja se pojavila pred Inocentom III. s nekoliko ispisanih riječi Evanđelja (Protoregula), preko Nepotvrđenoga Pravila iz 1221., do konačnog Potvrđenog Pravila iz 1223. g. U usporedbi s drugim velikim Pravilima, Franjino je izvorno u tome što je ono apostolskoga nadahnuća: u njemu je Franjo združio nasljedovanje Krista u molitvi i apostolskom životu, što nije pronašao ni u jednom do tada postojećem pravilu. Osim spomenutih Pravila, u njegove zakonodavne spise spadaju: Pravilo za samotiče, Oporuka, Mala sijenska oporuka, osam opomena i dva spisa upućena sv. Klari. Svi ovi spisi, kako zaključuje autor, nama su dar, i u isto vrijeme poziv na nov hod i novo djelovanje. Pravilo se ne mijenja, slovo ostaje kakvim ga je sv. Franjo zapisao, ali je duh onaj koji hoće i ima živjeti u nama i po nama. Na neki način, svaki Franjin sljedbenik nosi u sebi svježinu Prvobitnog pravila, uzvišenost stila Nepotvrđenoga Pravila i jasnoću Potvrđenoga Pravila.

Ako se prisjetimo nerazdruživog prijateljstva sv. Franje i sv. Klare, njihove međusobne duhovne ovisnosti i srodnosti, za očekivati je da postoje i osobni Franjini spisi upućeni Klari. O tome progovara članak "Franjini spisi upućeni Klari: autentičnost i važnost" (Tarzicija Čičmak). Od Franjinih "više spisa", koje spo-

minje sv. Klara, do nas su doprli samo neki upućeni ne osobno Klari nego zajednici Svetoga Damjana: Oblik života, Posljednja volja, Blagoslov sv. Klari i njezinim sestrama, Pismo sv. Klari o postu i Pjesma utješnica "Čujte, siromašice". Autorica kratko predstavlja svaki od tih spisa, donosi argumente o njihovoj autentičnosti i datiranju, značenje za ono vrijeme kao i za nas danas. Premda su ti spisi malog opsega, oni su odraz Franjine duhovnosti koju je on imao na početku, a koju će razviti i ostaviti zapisanu u drugim spisima. Oni su također odraz života, duhovnosti, pitanja i potreba sv. Klare i njezinih sestara. U njima prepoznajemo onog brižnog i nježnog Franju iz njegovih autografa.

Posljednji članak Zbornika, "Spisi svetoga Franje u 'Pravilu i životu' braće i sestara Trećega samostanskog reda sv. Franje" predstavlja ono što bi Spisi trebali biti u našem životu, što znače za nas danas i kako oni oblikuju naš život. Zajednice Trećega samostanskog reda sv. Franje nakon II. vatikanskog sabora obnovile su svoje Pravilo koje je odobreno 1982. g. Ono izvrsno

obuhvaća sadržaje i načela franjevačkoga načina života. Redaktori PTOR-a prihvatili su rezultate do kojih je došao K. Esser u proučavanju Franjina Pisma svim vjernicima (I. i II.), u kojima je on vidio opće smjernice upućene pokornicima onoga vremena koji su željeli slijediti Franju. Tako je izrađen tekst vjeran izvornome Franjinom evandeoskom idealu, sastavljen od prvotnih spisa sv. Franje. Pravilo ima prije svega duhovno-inspirativnu snagu. Zadivljuje nas njegov sadržaj, svježina koju Franjini spisi zadobivaju i prostor koji im je posvećen. Autor članka (Zvonimir Brusač) donosi pregled zastupljenosti pojedinog spisa u PTOR-u. Nepotvrđeno Pravilo je najčešći izvor Pravila, zatim Opomene, a cijeli prvi dio Pisma vjernicima I. stavljen je kao proslov PTOR-a.

Na kraju možemo još jednom zaključiti da je Zbornik uistinu vrijedan i bogat sadržajem, poticajan za nova istraživanja i napredovanje na putu sa sv. Franjom. Uistinu veliki doprinos 800. obljetnici početaka Franjevačkoga reda.